

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSEG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JOZSEF KIRALYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 7-32. SZ. (SZERKESZTŐSEG),
1-32. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ARAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ.
KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESÉÉ
EGYES SZÁM FILLÉR, VASARNAP 24 FILLÉR.

16 OLDAL

VII. ÉVFOLYAM 24. SZÁM.
1930 JANUÁR 31. PÉNTEK

12 FILLÉR

Bethlen miniszterelnök: a shylocki szellem meghalt Hágában és új kapuk nyílnak meg Magyarország számára a hágai megegyezéssel

Bethlen miniszterelnök nagy beszédben számolt be a hágai egyezményről — A szocialisták több ízben vihart provokáltak — A képviselőház többsége melegen tüntett Olaszország és Anglia mellett

Apponyi: ha nem egyezünk meg Hágában, a nagybatalmaknak száz módja lett volna, hogy gazdaságilag sújtsanak bennünket és harcot indíthattak volna a pengő ellen

Budapest, jan. 30. Nagy napja volt tegnap a magyar képviselőháznak: Bethlen István miniszterelnök számolt be a hágai egyezményről. Bethlen miniszterelnök teljesen kimerítő felvilágosítást adott a hágai anyagról és rámutatott arra, hogy az ország jól felgött érdekében járt el a kormány, mikor Hágából megegyezéssel tért haza. Találónan mondta a miniszterelnök, hogy a hágai megegyezés új kapukat nyit meg az ország jövőjének és a Hágában elértük azt, — hogy az a shylocki szellem, mely új Trianon készített elő számunkra, meghalt.

A szocialisták a beszámoló ünneplés hangulatát botrányokkal igyekeztek megbontani, de a többség visszautasította a mindenáron való botránykøzést.

A szónokok sorában Apponyi Albert klasszikus tömörséggel fejtette ki, hogy mit nyert Magyarország az által, hogy most Hágában megegyezést létesített és csak egy rövid utalást vetett arra, — hogy milyen bajok következtek volna erre a szerencsétlen országra, ha elutasítja a megegyezés lehetőségét, de ez a rövid utalás is elég arra, hogy bárki tisztán láthassa a helyzetet és a szerencsésen elhárított veszedelmeket.

A képviselőház üléséről az alábbi tudósítás számol be:

A képviselők csaknem teljes számban jelentek meg az ülésen. A karzatok zsúfolásig megteltek.

A Ház tagjai többnyire sötét ruhában jelentek meg a mai jelentőségű ülésen. Néhány pillanatra mulva kabinetje élén belépett gróf Bethlen István miniszterelnök. A kormány tagjai közül Walkó Lajos külügyminiszter, Vass József népjóléti miniszter, Zsitvay Tibor igazságügyminiszter, gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter, vitéz Gömbös Gyula honvédelmi miniszter. Ma-

yer János földművelésügyi miniszter és Szeitovszky Béla belügyminiszter jelentek meg.

A belépő kormányelnököt a jobboldal, a közép és a balkezőp képviselői felállva, éljenezve és tapsolva fogadták.

A szocialisták, akik szintén teljes számban jelentek meg a mai ülésen, zajongással kísérték a kormány tagjainak bevonulását és kórushan kiáltozták a miniszterelnök felé:

— Örülnek, hogy fizethetünk?

A képviselők soraiban feltűnt gróf Apponyi Albert alakja is, — de megjelentek ma a Házban azok a képviselők is, akik csak a legkritikább esetben vesznek részt az üléseken. — Tizenegy óra két perc volt, amikor Almásy László elnök megrázta a csengőt és az ülést megnyitotta:

— Rassay Károly, Pekár Gyula Peyer Károly és gróf Apponyi Albert képviselő urak a hágai megegyezéssel kapcsolatban napirend előtti felszólalásokra kértek és kaptak engedélyt, — jelentette be ezután az elnök, — mielőtt azonban a képviselő uraknak megadnám a szólásra az engedélyt, a miniszterelnök ur kíván napirend előtt nyilatkozatot tenni.

Bethlen miniszterelnök beszéde.

A következő pillanatban felhangzott a „halljuk, halljuk” kiáltások és gróf Bethlen István miniszterelnök felemelkedik a helyéről és megkezdi rendkívüli érdeklődéssel várt felszólalását.

— Napirend előtti felszólalást kértem én is az elnök urtól, — mondotta a miniszterelnök, — hogy előzetes jelentést tegyek arról a megegyezésről, amelyet Hágában kötöttek a magyar kormány képviselői. Jelentést kívánok tenni azokról az indokokról

is, amelyek a magyar kormányt vezették akkor, amikor ezt a megegyezést magáévá tette. — Két részre kívánom osztani jelentésemet. Először röviden ismertetni fogom a megegyezés tartalmát, a második részben pedig a politikai helyzetre s azokra az indokokra mutatok rá, amelyek miatt szükségessé vált, hogy a magyar kormány ilyen megegyezést kössön. Miután fejtegetéseimben kissé hosszabb akarok lenni, elnézést kérek, tekintve, hogy hangommal nem bírnám tulkiabálni azokat, akik esetleg hangoskodni akarnak beszédem során és így nem tudnék oly mértékben beszámolni az ország előtt, mint kötelességemnek tartom.

A szocialisták most ismét zajongani próbálnak, de pár pillanatra mulva beáll a teljes csend és a miniszterelnök folytatja beszédét:

— Azok a szövegek, amelyeket Hágában megállapítottunk, nem véglegesek, hanem kiegészítésre szorulnak annak a további tanácskozásnak során, amelyeket Párisban tartunk. — Ez az oka, hogy csak előzetes jelentést tehetek és a megegyezés szövegét még nem tehetem le a Ház asztalára. — A ratifikálásra alkalmas végleges okmány Párisban készül el és azután kerül a kormány abba a helyzetbe, hogy a Ház asztalára letéve, ratifikálását kérje.

— A megegyezés tartalma röviden a következő: Magyarország azokért a követelésekért, amelyek azonban a békeszerződés különféle szakaszai alapján Magyarországgal szemben támaszthatók.

1933-tól 1966-ig évi 13 és fél milliót fizet, ennek fejében azonban Magyarország szabadul:

1. Minden további reparációs fizetési kötelezettségétől 1943 után;

2. szabadul továbbá a repa-

rációs bizottság ellenőrzése alól.

Propper Sándor: Bár csak szabadulnánk Önöktől.

Almásy László elnök Propper Sándort rendreutasítja.

Szabó Sándor: Tanulja meg, hogy ez ellenkezik a parlamenti szokásokkal. Maradjon csendben.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Mentessék a magyar állam minden olyan javától, amely a békeszerződés értelmében a reparációs bizottság javára Magyarország összes jövedelmére és vagyonára vétetett fel.

Szabadul minden olyan követeléstől, amely hármely szakasz alapján vele szemben támasztható volna.

Szabadul továbbá attól, hogy volt magyar állampolgároknak ellenséges földön levő vagyona likvidálható legyen. A fizetés a felállítandó nemzetközi bankhoz folyik be. A megegyezés nem terjed ki a háboru előtti adósságokra és azokra a kötelezettségekre, amelyek az 1923–1924. évi megegyezés alapján kötöttek és amelyek érvényben maradnak, továbbá azokra az egyezményekre, amelyek a jelen szerződés napjainkig kötünk és amelyek részben az 1943. évi fizetendő reparációs fizetésekbe tudatnak be s részint teljesítettek ma is.

Az optánsperok elintézése.

— Rövidesen ismertetni kívánom azt a megegyezést, amely azokra a perekre vonatkozóan jött létre, melyeket a magyar állampolgárok indítottak a szomszéd államok ellen a békeszerződés 250. szakasza alapján.

— Ami a perek első részét illeti, ezeknek likvidálása érdekében

240 millió mai értékkel bíró aranykoronás alap létesítetik, amely külön jogszemély tulajdonságával fog bírni.

— Négy százalékos kötvényekkel fizetik ki a kárt, de fel van véve annak a lehetősége is, hogy megfelelő finanszírozás esetén készpénzzel történjen a fizetés.

A kötvényeket 1943-tól 1966-ig sorolják ki.

A magyar kormány azzal a feltétellel járult hozzá a követé- nyekkel való kielégítéshez, hogy azoknak a való értéknek meg- felelő értékesítése, zálogolása, lombardirozása lehetővé váljék. Eppen ebben az ügyben külföldi pénz- ügyi tanácskozás fog megindulni.

A szekvesztrált magyar vagyon ügye.

Más intézkedésekre is van szük- ség. Magyar állampolgárok vagy- onát szekvesztrálták és ebben a vo- natkozásban különböző kategóriák vannak. Pénzüntézetek, gyárak, ipar vállalatok vagyonát vették el a szomszédos államok, vicinális vas- utakat, részvénytársaságokat birtó- tokukba vettek és e miatt is sok per van folyamatban. A magyar egyhá- zak és a magyar hercegprímás is kénytelenek voltak birtokaik lefog- lalása miatt pert indítani.

(Nagy zaj a jobboldalon.)
Ezek a perek is a 250. szakasz alapján indultak meg. Pert indítot- tak továbbá azok a főhercegek, akik magyar területen laktak és akiknek birtokaik elvették. Ezek a perek a trianoni szerződés 191. szakasza alap- ján indultak meg, annak a szakasz-

nak az alapján, amely a Habsburg- házi családi vagyonokról szól.

Ezek azok a perek, melyek ebbe a komplexusba esnek és a vegyes döntőbíróóságok tovább folytatják munkájukat. A kártérítés összege azonban itt nincs limitálva. A fő- hercegi perek kategóriájánál el kell mondanom azt, ami még nem került nyilvánosságra, hogy a jugoszláv kormány a hágai záróülésem bejelentette, hogy vissza fogja hívni bíróját a ve- gyes döntőbíróóságból, úgy, amint ezt Románia tette.

hogy azután a Népszövetséghez for- duljon és arra kérje, hogy döntő- bíróóság utján tisztáztassa a 191. sza- kasz lényegét.

A magyar kormány az ügy ome- részébe természetesen nem avatkoz- hat bele, de kijelentette, hogy eselekvési szabadságát fenntartja. Magyarország ezekhez az alapokhoz külön nem járul hozzá.

de tudomással bírnak arról, hogy az 1943-ig és 1943 után fizetendő ösz- szegből egy bizonyos rész ezekbe az alapokba fog folyni.

Malasits Géza: Szép csomagolás- ban találják fel!

„Az adott körülmények között megvédtük az ország érdekeit“

Bethlen István gróf: Semmi kér- dés elől kitérni nem fogok; nekünk nincsen titkolni valónk, mert meg vagyunk győződve arról, hogy az adott körülmények között megvédtük az ország érdekeit. (Zajos taps és éljenzés a jobboldalon és a közép- pen.)

Esztergályos János: Majd tapsolni fogunk a hadikölcsönjegyzők is.
Bethlen István gróf, miniszterel- nök: Röviden ismertetni kívánom a döntőbíróóságoknál levő perek tar- talmát.

Tudott tény, hogy a magyar közigazgatás az egész ország terüle- tén érdekelve volt és természetesen érdekelve volt a trianoni szerződés alapján elvett 72 százalék magyar terület is, ahol meg kellett védeni a magyar vállalatok és részvénytár- saságok működését és érdekinek fenntartását. Ez nem egyoldalú ér- dek, (a baloldal felé), hiába méltóz- tatnak célozni.

Malasits Géza: Osztályérdek. (Nagy zaj a baloldalon, mely azon- ban a jobboldal helyeslésébe és tap- sába fullad.)

Bethlen István gróf, miniszterel- nök: Aki feláldozza ezeket az érde- keket, az nem magyar érdekeket vé- delmez!

Aki magyar részről mellőzné ezeket a szempontokat, méltóan a vádoltak padjára került volna.

(Nagy zaj. Éljenzés a jobboldalon és a középben.)

Bethlen István gróf, miniszterel- nök: A döntőbíróóságok működése ugy a múltban, mint a jövőre, bizo- sítva van. A bíróságok működésé- ben azonban hathónapos szünet áll be, még pedig azért, hogy a lehető- ségig perenkívüli megegyezések lé- tesíthessenek az illető, érdekelte álla- mokkal. Ezt azért koncedáltuk, — mert magunk is azon a véleményen vagyunk, hogy ezeket a pereket per- enkívüli megegyezésekkel jobban s gyorsabban lehet elintézni, mint a költséges és hosszadalmas döntő bí- ráskodásokkal.

Ez volt az első kérdés, amelyet ismertetni kívántam és most rá kell térnem a második kérdésre, hogy miért kellett ilyen egyezményt kötni?

Második Trianont akar előkészíteni a kisántant.

Már a párisi tárgyalásokon lát- ható volt, hogy a hitelező államok egyike-másika velünk szemben nem a locarno-i szellemet kívánta örvé- nyesíteni, hanem ki akarta használni a helyzetet és ha lehetséges, a szerződéseken túlmenően is követé- léseket akar támasztani s ki akarta használni azt az izoláltságot, amely- ben a legyőzött államok vannak és

Magyarországot egy második Trianontra akarta előkészíteni.
Tessék figyelembe venni, hogy

mit követelték tőlünk? Elsősorban követelték a reparációs összeg fize- tését 1943 után is. Itt nem akarom precizizálni azokat az összegeket, a melyeket egyes ellenzéki lapok em- legtetnek, mert számokat hivatalos uton soha sem mondtak, de privát beszélgetésekben

a lapokban közölt 14 milliónál jóval nagyobb összeget emleget- tek.

Követelték a 250. szakaszról való le- mondást, a döntőbíráskodás beszünt- tetését s azt követelték, hogy a dön- tőbíróóságok révén megítélt kározs- zegeket Magyarország fizesse ki. Hogy ez összegben mit jelentett volna, bizonyítja az a körülmény, hogy a szemben álló államok e kár- összegek kifizetésére 240 és 100 mil- liós alapokat létesítenek és mind- ezeken kívül voltak még a külön- böző címeken való követelések. Ter- mészetes, hogy

Magyarország ezekkel a követé- lésekkel szemben a non possum- mus elvére helyezkedett.

Kijelentjük, hogy a döntőbí- ráskodásról nem mondhatunk le és nem mondunk le a 250. para- grafus védelméről. Kijelentet- tük, hogy Magyarország nem fi- zethet 1943 után reparációt.

mert mi azt már megfizettük azok- kal a károkkal, amelyeket a meg- szállás idején a megszálló idegen csapatok okoztak az országnak és megfizettük pénzbeli és természet- ben teljesítményekkel, amelyeket 1919 óta teljesítettünk és 1943-ig még teljesíteni fogunk. Ezek a kérdések felvetettek Hágában és hogy Ma- gyarország további reparációt nem fizet, ez azt igazolja, hogy

mi az érdekelte államok előtt is igazolni tudtuk igazunkat.

Igenis, hivatkoztam ott is arra a gentlemen's agreement-re, melyre itt a Hágában hivatkoztam és hivat- koztam arra, hogy 1924-ben Magyar- ország fizetőképessége már megál- lapítottatott és az azóta beállott gaz- daságpolitikai helyzet, amelyet az egész Európában meg lehet találni, Magyarország fizetőképességét nem növelte, hanem csökkentette. És ha semmi tervünk nem is lett volna eddig, ha az ország fizetőképessége alapján állapotunk meg fizető- képességünket, 1943 után reparációt akkor sem fizethetnénk. Ugyancsak kijelentettük, hogy

hajlandók vagyunk egyéb, nem reparációs követeléseket és ellen követeléseket elszámolni s ha ebben az esetben Magyarország részére saldo mutatkoznék, ezt rendezzük.

Propper Sándor: A nagybirtoko- sok részére mindig van pénz!

Bethlen István gróf, miniszterel- nök: Ne tessék úgy beállítani, hogy mi feltétlen fizetési készsége- t nyilvánítottunk Mi csak azt mond-

tuk, hogy ha az elszámolások után Magyarország részére saldo mutat- kozik, ezt hajlandók vagyunk ren- dezni.

Nem is mondhattunk egyebet, mert rögtön ránk olvasták vol- na, hogy a békeszerződés kötele- zettségeit nem vállaljuk és ak- kor ezen a címen makacsoltak volna el bennünket.

(Nagy taps a jobboldalon és a kö- zépben.)

Malasits Géza: Majd fognak még sirni is!

Az optánsmegegyezés.

Bethlen István gróf, miniszterel- nök: A párisi tárgyalások során nem jött létre megegyezés. Mind a két fél fenntartotta álláspontját és mi ugyanazzal az állásponttal men- tünk Hágába, mint amelyet Páris- ban képviseltünk. A hágai tanács- kozások kezdetén máris lényeges változás következett be. Párisban még azt sem tartották fontosnak, hogy részletesen megvizsgálják a magyar álláspontot. Itt azonban azt is figyelembe vették, — csak hogy conditio sine qua non gyanánt ál- litották oda, — hogy Magyarország azokat a pereket megegyezés tár- gyává tegye, amelyek a múltban annyi bajt okoztak Magyarorszá- r és szomszédállamai közt.

Propper sértő közbeszólása.

Propper Sándor: Szép eredmény! Bethlen István gróf, miniszterel- nök: A tisztelt képviselő ur nem tud különbséget tenni az eredmény és a conditio sine qua non között.

Propper Sándor: Ön nem tud kül- lönséget tenni a saját birtoka és az ország között!

(Nagy zaj és felháborodás az egész Házban. Ellentmondás jobb- ról és a középben.)

Elnök hosszasan esenget, majd Propper Sándort súlyosan sértő ki- fejezésért rendreutasítja.

Meskó Zoltán: A Tattersalba való! (Állandó zaj.)

Peyer Károly: Maguk ne beszélje- nek, lakájok!

Jánossy Gábor helyéről felugrik s ugy kiabálja vissza:

— Maguk a lakájok!

Elnök hosszasan esenget.

Bethlen István gróf, miniszter elnök: Az a beállítás tehát, mintha a magyar kormány vonta volna be

Akik osztály elleni gyűlöletre izgatnak

Bethlen István gróf miniszterelnök: Az agrárperek kérdésében azért hív- ták Hágába a szakértőket, hogy meg- állapítsák azokat a minimális összege- ket, amelyek alapján tárgyalni lehet. A magyar kormány ebben az ügyben nem a saját nevében tárgyal, hanem azok nevében, akik a pereket indítot- ták.

Egyesek azonban jónak látják ezt a kérdést felhasználni arra, hogy osztályelleni gyűlöletre iz- gassanak.

Ezek úgy állítják be a kérdést, mint- ha a magyar kormány azért lett volna kénytelen áldozatokat hozni, hogy a földbirtokosok pénzhez jussanak. — Fordítva áll a dolog. Ezek a földbir- tokosok a legnagyobb áldozatokat hozták...

Felkiáltások a szocialistáknál: Hát a rokkantak?

Bethlen István gróf miniszterelnök: Ezeket én is előtérbe helyezem, de most itt anyagi áldozatokról van szó. Amikor ezt a kérdést tárgyaltuk, kijelentettük, hogy Magyarország semmi- féle áldozatot nem hozhat olyan cse- lekményekért, melyet nem a magyar állam végzett, a károsultaknak kár- térítést adjon. Ezt a kérdést kijelen- tettük, semmiféle kapcsolatba nem le- het hozni a magyar fizetésekkel és a 13.5 milliót kizárólag a békeszerződés- ből folyó nem jóvátételi követelések címén fizetjük.

Térv az, hogy az 1943-ig fize- tendő reparációs összegek és az 1943. után más címen fizetendő összegek

ezeknek a kérdéseknek a tárgyalá- sát és mintha a magyar kormány követelte volna (a baloldal felé for- dulva), hogy hogy a képviselő urak kedvelt kifejezésével éljek, az op- tánsügyek rendezését, egyáltalán nem áll meg, mert a magyar kor- mány a legutolsó perig védekezett az ellen, hogy ezt a kérdést bele- keverjék a napirenden levő kérdés- komplexumba. Amikor láttuk, hogy a megegyezés a tárgyalások condi- tio sine qua nonja, mert ha ezt nem tesszük, rögtön bepakkolhattunk és hazajöhettünk volna...

Felkiáltások a szocialistáknál: Na és mi lett volna?

Viharos felkiáltások a középben és a jobboldalon: Ezt szerették volna maguk, akkor aztán jól elintézték volna a kérdést!

Bethlen István gróf, miniszterel- nök: Ha kitésszük magunkat an- nak, hogy megegyezés nem jön lét- re, akkor ennek következményeit nem azok a magyar birtokosok, ha- nem a magyar állam adófizető pol- gárai viselték volna. Ezt mi nem akartuk. (Nagy taps a jobboldalon és a középben.)

Tehette volna a kormány azt is, hogy elfogadja a kisantant párisi pro- pozícióját, amely az volt, hogy tör- röljük ezeket az ügyeket és Magyar- ország a károsultakat olyan mérték- ben kártalanítsa, amint ezt jónak lát- ja. Ebben sem mentünk bele, mert ez százszor rosszabb lett volna a repará- cióknál is. Lehetett volna még egy har- madik megoldás, amely úgy látszik, a szocialistáknak tetszik, egyszerűen a törvény segítségével megfosztani a magyar állampolgárokat a trianoni szerződésben részükre biztosított jo- gaiktól.

Felkiáltások a szocialistáknál: Hát a hadikölcsönök? (Nagy zaj a szo- cialistáknál.)

Bethlen István gróf miniszterelnök: A magyar kormány nem teheti azt, amikor más út is szabad.

Peyer Károly: Kötvényapostol!

Almásy László házelnök megkér- dezi a Házat, hogy szükségesnek tart- ja-e Peyer Károlyt a mentelmi bizot- ság elé utasítani, folytonos közbe- szólása és rendzavarásai miatt.

A Ház Peyer Károlyt a mentelmi bizottság elé utasítja.

befolytnak ezekben az alapokba, de nem a mi felajánlásunk folytán, ha- nem azért, mert ezekről az összegek- ről lemondtak azok, akiket megilletne

Rassay Károly: Nem illetnek azok senkit.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Hogyha az 1943. után fizetendő össze- geket, amely befolytnak, kártalanítá- nak állítják be, akkor az 1943-ig fize- tendő összegeket is így kellene be- állítani, — pedig ismeretes, — hogy az akkori megegyezések idejében még nem is képzelhettük, hogy valaha pénzügyi alapon történhessék ennek a kérdésnek a likvidálása. Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy ha a legeskeleyebb homály, vagy két- ség merült volna fel abban a tekin- tetben, hogy az évi 13.5 milliót milyen címen fogjuk fizetni, rögtön felhasz- nálták volna ezt velünk szemben az ellenfeleink. Azt hiszem, hogy Benes, Titulescu és Marinkovics vannak olyan ügyesek, hogyha ilyen kételyek- ről szó lehetne, akkor ezt az alkalmat rögtön kihasználták volna ellenünk.

A szocialisták perekek kiálltoznak a hadikölcsönökről és az árvák pénzé- ről, majd az elnök csendet teremt, — mire Bethlen István gróf emelt hang- gon ezeket mondja:

— Amit egy vis major előidézt, azon, amíg ez a vis major fennáll, egyetlen magyar kormány sem segít- het. De abba, hogy

saját eselekedéivel fosszon meg magyar állampolgárokat szerző- désből biztosított jogaitól és ezt

saját akaratából tegye, egyetlen magyar kormány sem mehet bele. Nem teheti különösen addig, amíg más út áll a rendelkezésére, mert ha ezt tenné, olyan felelősséget vállalna, amelyet csak vállalhatnak, akik nem állanak a magántulajdon elve alapján. (Nagy zaj a szociáldemokratáknál. Felkiáltások a szociáldemokraták padsoraiból: az ezerholdasok diktatúrája!)

Bethlen István gróf: Hiába próbálják a képviselő urak a demagógiát az osztályigazgatásig vinni. (Zajos taps a jobboldalon és középen)
Kabók Lajos: Eladta az országot! Elnök rendreutasítja Kabók Lajost.

BETHLEN: ENDEM NEM LEHET MEGFÉLEMLITENI!

A képviselők a jobboldalon és a közepén felállnak a helyükről és percekig tapsolnak a miniszterelnöknek. A szociáldemokraták zajonganak, — majd a lárna elléttel Almásy elnök a következőket mondja:

— A szólásszabadságot tiszteletben kell tartanunk a képviselő uraknak, legalább annyira, hogy az elnök is néha szóhoz jusson. Györki Imre, — **Parkas István, Kabók Lajos és Proppter Sándor** képviselő urak sértő és gyanúsító közbeszólásokat tettek, amiért őket rendreutasítom.

Felkiáltások a jobboldalon és a közepén: Mentelmi elé!

Almásy László elnök: Peyer Károly is sértő közbeszólást használt, amit a gyorsírói jegyzetből állapítottam meg és ezért utólag rendreutasítom.
Peyer Károly: Mi volt az?

Elnök: A képviselő úr nagyon jól tudja, mert ön használta. Figyelmeztetem a képviselő urakat, ha a rendet és a csendet meg nem őrzik, akkor a mentelmi bizottság elé utasítom őket.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Amit itt elmondok, az nem egy teoretikus fejtegetés. Tessék elképzelni, hogy

az utolsó napon a kisállamok a követelések egész sorozatával állottak elő, amelyeket pontról-pontra visszaütasítottunk,

mindig azzal az utalással, hogy a területekre megállapított részleteket az ő követelésükre folyósítjuk.

Könyvü azoknak érvelni, akik nem voltak jelen, akik nem ismerik a tárgyalások viharait.

Könyvü vádaskodni, előjönni látszat-állításokkal, amelyeknek semmi alapjuk sincs. (Éljenzés a jobboldalon).

Peidl Gyula: A magyar nép fizet, a miniszterelnök pedig kap!
Peidl Gyulának erre a kijelenté-

sére elementáris erővel tör ki a vihar a jobboldalon és a közepén.

A jobboldali képviselők felállnak a helyükről és úgy kiáltoznak Peidl felé. Az elnök percekig rázza a csengőt, míg végre elül a zaj.

Elnök: Kívánja-e a ház, hogy Peidl képviselő urat, aki gyanúsítását megismételte a mentelmi bizottság elé utasítsam?

A képviselőház többsége Peidl Gyulát a mentelmi bizottság elé utasítja.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Nem akarok végig menni a tárgyalások egész menetén, kész vagyok azonban a mérleg megvonására a párizsi tárgyalások után, mikor a ratifikációs okmány a képviselőház elé kerül. — Ami a fizetendő összeget illeti, az tekintélyes ugyan, de ez az összeg nem olyan nagy...

Parkas István: A kórházakra nincs pénz!

Podmaniczky Endre báró: Bár csak maga is ott volna. (Nagy zaj).

A szociáldemokraták sorából fúj, fúj felkiáltások hangzanka a közbeszóló felé, akit az elnök rendreutasít.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Ha a két teherterelt mérlegre tesszük és szembehelyezzük az elért eredményekkel, azt kell látni, hogy az egyik oldalon áll a politikai mérleg súlya a megegyezés javára, a másik oldalon az 1943. után fizetendő összeg, amelyről tudni kell, hogy az nem háromszáz millió.

HOZZUNK ÁLDOZATOT, DE VALÓDI ÉRTEKEKERT.

— A pénzügyi szuverénitás vissza szerzése nyom a kérdésben talán annyit, mint ez a teherterelt.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy pénzügyi függetlenségünknek nem voltunk eddig birtokában és hogy a magyar állam minden vagyona felett a reparációs komisszió gyakorolt felügyeletet. Addig, amíg nem vehettünk kölcsönt investícióra és kénytelenek voltunk ezeket a munkálatokat a magyar állampolgárok pénzén elvégeztetni, súlyos helyzetben voltunk. Tisztában vagyunk azzal, hogy

a gazdasági élet boldogulása tekintetében mit jelent a pénzügyi szuverénitás és a gazdasági függetlenség.

Ennek nemcsak pénzügyi, hanem politikai jelentősége is van. Nézzünk körül és látjuk, hogy a szomszédos Ausztria államkölcse éveig függően marad a pénzügyi függetlenségi hiánya miatt.

Mi hozunk áldozatot, de olyan értékekért, amelyek gazdasági, politikai vonatkozásba való értéket jelentenek.

— Fel vagyunk hatalmazva a nagy hatalmak részéről annak a deklarációnak a megtételére, hogy

ha Magyarország a nyugati államoktól kölcsönt akar, úgy ez a törekvés baráti fogadtatásban és támogatásban fog részesülni.

(Hosszantartó éljenzés és taps a jobb oldalon és a közepén).

Rothenstein Mór: Uzsorakamattal.

Meg van mentve a döntőbíróági elv.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Meggyőződésem szerint a döntőbíráskodás elvét is sikerült megmenteni. Minden concesszió, amit tettünk, javára szolgál a döntőbíróági elvnek. Ez a megegyezés fontos, mert minden határozat a jövőben megfellebbezhető a hágai döntőbíróihoz.

Benyáts Emil cipőosztálya

Debrecen.

Nagy választék mindentaita cipőben és áiban.

Egyedül az árak hirdetése semmit sem jelent, miert is azt ez esetben elhagytam.

Onnek meg kell győződnie jó minőségű cipő, hogy felismerje jelentős árát.

Ünneplik Olaszországot és Angliát

Bethlen István gróf miniszterelnök: Fejtegetéseim végéhez értem. Önök talán azt kérdezik, mi a külpolitikai hatásuk ezeknek a megegyezéseknek? (Halljuk! Halljuk!) — Ha erre választ keresek, egy másik kérdésre kell választ adnom. Minek köszönhetjük azt, hogy egy, a magyar állam érdekében összeegyeztethető egyezmény kötöttünk, és ezzel likvidáltuk a háborús viszonyokat, amely nyíltan azok az anyagiakra vonatkoztak? **Köszönhetjük elsősorban a nagyhatalmak magatartásának, és ezek közt elsősorban annak a baráti támogatásnak...** (Oriási lelkes taps az egész Házban.) — A képviselők, kivéve a legszélsőbb baloldalon ülő szociáldemokrata és demokrata képviselőket, felállnak helyükről és percekig lelkesen ünneplik és éljenzik Olaszországot. Szinte az elsők között emelkedett fel a helyéről Apponyi Albert gróf.

Bethlen István gróf miniszterelnök (folytatva):

... amelyben az olasz kormány kiküldöttei a magyar ügyet felkarolták és magukévá tették. **Köszönhetjük Nagybritannia képviselőinek...**

(Az előbbi lelkes jelenet újra megismétlődik és a képviselők helyükről felállva éljenzik Angliát. — Felkiáltások a szélső baloldalon: **Snowden!**)

Bethlen István gróf miniszterelnök (folytatva) ... és köszönhetjük annak az igazán objektív magatartásnak, amelyet Franciaország képviselője ebben az ügyben tanusított, annak ellenére, hogy politikailag igen nehéz helyzetben volt.

(Állandó zaj a szélső baloldalon, úgy hogy Bethlen István gróf miniszterelnök egyes szavait a nagy zajban alig lehet megérteni.)

Bethlen István gróf miniszterelnök: Ennek köszönhetjük, hogy Magyarország a maga lényeges igazságait kivívhatta.

Ujabb botrány Moszkva körül.

Ekkor egy pillanatnyi esend támad és a csendben egyszerre élesen belesüvit Esztergályos János

hangja, aki kipirulva és a padot verve kiáltja a balközép felé:

— Milyen jogaimon gyanúsítanak?!

Egyszerre felborul a rend, újra zaj támad a szélső baloldalon és a szociáldemokrata képviselők körében kiáltják a balközép felé:

— Hogy mer ilyet mondani?!

Peyer Károly: Ez a legaljasabb gyanúsítás! Mi nem paktálunk Moszkvával!

Kabók Lajos: Maguk paktálnak Moszkvával! (Állandó nagy zaj.)

Grieger Miklós (feláll helyéről): Ki paktál Moszkvával? Mi?

Kabók Lajos: Nem magukra értettem!

Grieger Miklós: Sem tui, sem itt senki nem paktál Moszkvával.

Esztergályos János: Ki gyanúsított az előbb? Jelentkezzék?

Gaal Gaszton (a szélsőbaloldali felé fordulva): Én mondtam!

(Gaal Gaszton közbeszólását az állandó zajban még maguk a képviselők sem igen hallották.)

Az elnök a folytonos közbeszólásokért Esztergályos Jánost és Peyer Károlyt rendreutasítja.

Esztergályos János: Mi van Gaál Gasztonnal?

Elnök: Majd meg fogja állapítani, hogy milyen közbeszólás történt és annak megfelelően fog eljárni.

A csend helyreállta után a miniszterelnök folytatta beszédét:

— A nagyhatalmak támogatásának, objektív megértésének köszönhetjük, hogy ebben a küzdelemben — mert, hiába, küzdelemből van szó — megmenthetjük a magyar állam érdekeit, eszoritlanul menthetjük meg s emellett külpolitikai téren is gyarapíthatjuk Magyarországot presztízsét. Tanúságot tettünk arról, hogy bár súlyosak az ország sérelmei és ezeket a maguk igazában, teljességében igyekeztünk feltárni; Magyarország az európai politika irányában haladva, a béke érdekében súlyos helyzetében is hajlandó meghozni azokat az áldozatokat, amelyeket tőle elvárnak. — Ez olyan atmoszférát teremtett odakint Házban, — és bizom, hogy teremt nemzetközi viszonylatokban általában, — amely Magyarországnak nagy hasznára válhatik.

(Zajos ellentmondások a szélső baloldalon.)

—1919-ben aláírtuk a trianoni szerződést, Németország a versaillesi szerződést és a többiek a többi hékét. Ezek a szerződések még a háborús mentalitásból, a gyűlölködés szellemében, hogy úgy fejezzem ki magamat

shylocky mentalitásában,

Válogatott fajtalmák, vérnarancs, mandarin Boszniai és kaliforniai aszalt szilva. Zöldborsó, zöldbab, paracicsom **konzervek** nagy választékban

Pálffy Tibor és Társa, Kossuth u. 7.

születtek meg (Ugy van!), mert darabokra szakították élő testeket, nemcsak a nemzetek testét, de az élő közgazdasági organiz-

musokat, gazdasági egységeket is. A shylocki elv gazdasági téren is érvényesült. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Uj kapuk nyílnak

— Shylock, tisztelt uraim — meghalt Hágában...

(Ugy van! felkiáltások a jobboldalon, ellentmondások a baloldalon.)

— ...és meggyőződésem szerint többé fel sem támadhat.

— Uj kapuk nyílnak Magyarországra a hágai megegyezéssel.

ha mi magunk is ki akarjuk használni. Azért jöttem ide, hogy ezt bejelentsem és megköszönjem a magyar közvéleménynek és a magyar sajtónak azt az egységes támogatást, amelyben részesített akkor, mikor Hágában tárgyalunk.

A miniszterelnök ezzel leült a helyére. A jobboldalon és a középben ülő képviselők ekkor percekig át lelkesen éljenek és tapsolják a miniszterelnököt és minden oldalról felhangzik a szünetet kérő fölkiáltás.

Almássy László elnök: A földművelésügyi miniszter ur kíván szólni. (Nagy zaj.) A képviselők nagy része kitudul a folyosóra, a

hol folytatódnak a miniszterelnöknek rendezett ovációk.

Az ülésteremben olyan nagy a zaj, hogy az elnök szavait alig lehet hallani.

Peyer Károly: Az elnök még nem győződött meg arról, hogy mit mondott Gaál Gaszton?

Elnök: De igen, meggyőződtem, de nem találtam a közbeszólást olyan sértőnek, hogy azért rendre kellene utasítanom. (Nagy zaj.)

Peidl Gyula helyéről feláll és gúnyosan éljenzi és tapsolja az elnököt.

Almássy László elnök hosszasan csenget, majd megismétli, hogy a földművelésügyi miniszter kíván szólni.

Mayer János földművelésügyi miniszter feláll a helyéről és szavait alig lehet érteni a nagy zajban. A miniszter betérjesztette az 1884 évi 14. törvénycikk 15. szakaszának és az 1885 évi 15. törvénycikk 5. szakaszának módosításáról szóló törvényjavaslatot, amelyet kiadtak az egyesített pénzügyi bizottságnak.

Az ellenzék szónokai

Ezután Rassay Károlyt hívta fel az elnök szólásra. Rassay percekig állt a helyén, de a nagy zaj miatt nem kezdheti meg beszédét.

Rassay Károly aggodalmának akar kifejezést adni. A jövő történetírója az utolsó napok eseményeit vizsgálva azt fogja kérdezni, hogy mi történt itt tulajdonképpen, mert ez a lelkesedés hasonlít ahhoz, amikor babérral fogadták a győzedelmesen visszatérő kónsulokat. Ha lehámozza a miniszterelnök beszédéből a sallangokat, megállapíthatja, hogy a lényeg az, hogy Magyarország 1943-tól 1966-ig évi 13,5 millió aranykoronát fog fizetni. A miniszterelnök szerint jogos alapon, az ellenzék szerint igazságtalanul.

Elismeri, hogy Hágában meg kellett egyezni és azt is elismeri, hogy pénzügyi szuverenitásunk visszanyerése és bizonyos állandó bizonytalanságok megszüntetése előnyt jelent.

HÁGA MEGFORDÍTOTTA A VILÁG HANGULATÁT MAGYARORSZÁG IRÁNT.

Pekár Gyula az Egységspárt nevében legmelegebb elismerését fejezi ki a miniszterelnök szemébe iránt, aki éjjel-nappal összetéve harcolt a magyar igazságért.

A hágai konferencia likvidálta a világháborút és megfordította a világ hangulatát Magyarországra iránt.

Apponyi beszéde

Elnök: Szólásra következik Apponyi Albert gróf.

Amikor Apponyi Albert gróf alakja a balközép első sorában felemelkedik, az egész üléstermet hatalmas éljenzés és taps tölti be. Az ünneplés csillapultával nagy figyelem közben kezd beszélni Apponyi Albert gróf:

— Teljes objektivitással szeretnék foglalkozni azzal, hogy a hágai megegyezés után jobb-e, vagy pedig rosszabb lesz-e az ország helyzete.

— Akik nem ismerik azt a nemzetközi helyzetet, azt a politikai létkört, amelyben a magyar kormány a tárgyalásokon meg kellett küzdenie, nem gyakorolhatnak megfelelő kritikát.

— Nem gyújtunk ezért most örömtűzeket. Elégtétellel látjuk, hogy

a magyar nemzet megszabadult a lidérenyomástól.

és a többi nemzet sorában visszanyerte maga gazdasági becsületét. — Hálával adózunk azoknak a külföldi hatalmakkal is, akik a hágai tárgyalások során a magyar igazságot mellé állottak. Szeretettel és hálával gondolunk Mussolini Itáliájára, amely barát, sőt testvéri szeretettel vette védelmébe a magyar ügyet. (Hosszantartó taps és éljenzés.)

PEYER KÁROLY BESZÉDE.

A szociáldemokraták szónoka, Peyer Károly hangoztatja, hogy a magyar kormány is képviselhette volna azt, amit Ausztria képviselt, hogyha nem ékelődik közbe az optáns követelés. Visszaütasítja a miniszterelnök állítását, minth a szociáldemokraták a magántulajdon elve ellen akarnának állásfoglalni. Személyneveket olvas fel azoknak a birtokoknak a nagyságáról, melyeket a magyar optánsoktól a románok elvettek.

A miniszterelnök személyére nézve egyébként összeférhetetlenséget lát, — mert ő, — mint optáns érdekelve van. Magyarország kötelezettségeit már százszázeleken felülmúlta az a kár, amelyet eddig szenvedtünk. Meri állítani, hogy a jóvátételi bizottság sem merete volna Magyarországot újabb terhekkel sújtani, ha nem egyeztünk volna meg.

— Én, aki hat esztendő óta minden évben legalább egy hónapot töltöttem nemzetközi létkörben és aki nem egy súlyos esatát voltam kénytelen megvívni és most is állandóan fenntartom a nemzetközi összeköttetést, tudom, hogy ebbe a légkörbe nehezen képzelhetik bele magukat azok, akik csupán Magyarországra jogos követeléseit nézik.

— A kérdés az, hogy az adott helyzetben mit tudunk keresztülvinni és a fenyegető károktól mennyire tudjuk megmenteni az országot. (Zajos helyeslés és taps a jobboldalon és a középben.)

— Amikor a Young-terv elfogadása által a német jóvátétel ügye nyugvópontra jutott, akkor az összes hatalmakkal az volt az óhajításuk, hogy bárcsak ki tudnák küszö-

bölni végre mindazokat a pénzügyi természetű, surlódásra alkalmas adó anyagot, úgy vélték, hogy a mennyiben ez sikerült Németország és a győztes államok közt, ez sikerülni fog más államokkal is.

— Méltóztassék mindazt, ami történt, behelyezni abba az atmoszférába és az összes hatalmakkal abba a szenvedélyes kívánságába, hogy a háborus kötelezettségek végleg likvidáltassanak.

Ezt a helyzetet felhasználták ellenfeleink is és függővé tették Magyarországgal szemben fennálló kérdések olyan rendezésétől a Young-terv aláírását is, hogy mi mondjunk le a kártérítési jogról és ők lemondanak minden reparációs követelésről. De volt egy másik követelésük is, az hogy mondjunk le a 250. szakasz érvényéről.

Az idegenben levő magyar vagyon megvédése kötelesség.

— Hallgattam Peyer Károly felszólalását, aki arra a megállapításra jutott, hogy a kártalanítandó hordak túlnyomó nagyszáma nagybirtokosoké. Ez a megállapítás nem helyes, mert

a külföldön levő magyar vagyon megvédésének kérdése független a helyes vagyonomegosztás kérdésétől.

A vagyonomegosztás távol állhat az igazságosságtól, lehet kezdeményezni törvényhozási akciót a helyesebb vagyonomegosztásra, de ha idegenben levő vagyon megvédéséről van szó, ez független attól, hogy mit tartunk helyesnek a belső vagyonomegosztása tekintetében.

— Nálam szociális érzés hiányát nem lehet felhozni, de

az idegenben levő magyar vagyon megvédése minden kormányának kötelessége.

(Zajos helyeslés a jobboldalon és a középben.)

— Elismerem, hogy a hadikölcsönkötvényesek és egyéb hadikárosultak erkölcsi igénye a magyar állammal szemben súlyos és erősebb, mint azoké, akiknek vagyonát idegen államok vették el.

Az optánsügy és hadikölcsön-valorizáció nem kapcsolható össze.

De ennek a két ügynek összekapcsolása azért sem lehetséges, mert az optánsügy rendezésében nemcsak mi, hanem más államok is érdekelve vannak. A nagyon érdekes kategóriák kielégítését sehol sem lehet kapcsolatba hozni idegen államban levő vagyon rendezésével.

— Ami azt illeti, hogy azt az összeget, amely az optánsok kielégítésére szolgál, általános valorizációra fordítanánk, ez nem helyes, mert igen rosszul járnának a

Mi történt volna megegyezés nélkül?

— A miniszterelnök ur azt mondta, hogy ha mereven ragaszkodunk álláspontunkhoz, összepakolhattunk volna és hazajövünk.

— Az egyik képviselő ur azt mondta erre, mi történt volna?

Jogilag igen egyszerű a helyzet: formailag visszaállt volna a a békeszerződésnek állapota, megterhelve azzal az animozitással, hogy mi akadályozzuk meg az általános finandális rendezést.

A reparációs kommissió elé kerülünk volna és

a reparációs kommissió határozata ellen nincsen apelláta.

Állandóan Damoklesz kardjaként fejtünk fölött függött volna a gondolat, hogy

a reparációs kommissió elé kerülünk és ez a bizottság állapította volna meg a fizetéseket és fizetőképességünket is.

Harcot indíthattak volna a pengő ellen.

— Azt állította az egyik képviselő ur, hogy akkor se lett volna a

ránk kirovandó teher súlyosabb, mint amennyit most fogunk fizetni. Ezzel az állítással vitálni nem akarok, de az az ingerült hangulat, mely ekkor keletkezett volna, az ellenkezőjét bizonyítaná. De ezenkívül még sok minden van, ami azzal jár.

A reparációs tartozás grszba kötötte volna az országot.

A 13,5 millió azonban olyan tartozás, mint akármilyen más. Száz és száz módja lett volna a nagyhatalmakkal, hogy gazdaságilag sujtssanak bennünket és

harcot indíthattak volna a pengő ellen.

Ez az ország pedig az egész világgal nem szállhatott volna szembe, még ha igaza van, akkor sem.

— Pénzügyi részről a megegyezésnek még magam sem tudok teljesen tisztá képet alkotni. Itt meg akarom várni a párisi tárgyalások eredményét.

Nagyon jó, hogy a kormány

hadikölcsönkötvény tulajdonosok, ha a kormány ezt megtenné és nem azt kapnák, amit kapniok kell majd akkor, amikor a rendezés lehetségessé válik. Az a fontos, hogy megteremtessék az a pénzügyi és politikai atmoszféra, amely a magyar kormányt abba a helyzetbe hozza, hogy ennek a kötelezettségének eleget tegyen. Ennek bekövetkezését nem hátráltatja, hanem siettetni a hágai megegyezés. (Zajos helyeslés és taps.) Abban a feltevésben, hogy ezt követni fogja a belpolitikában olyan irányzat, amely a legfinomabb mértéket alkalmazza az állami kiadásoknál és amely a közgazdasági esőkevényeket le fogja nyelni, helyesnek tartom ezt a megoldást.

— Hígyjék el egy régi ellenzéki politikusnak az urak. — mondta ezután Apponyi Albert a szélső-jobboldal felé fordulva, — hogy minden ellenzéki kritika súlyban nyer, ha amikor az elismerés jogsult, azt nyíltan kimondja és elismeri. (Élénk éljenzés és taps a Ház minden oldalán.)

— Egy pár vonással még vazolni akarom azt a milliót, amelyben a tárgyalások folynak ilyen nemzetközi viszonylatokban. Tudom, hogy milyen erőfeszítésbe kerül ott, ahol még mindig győzők és legyőzöttek szerinti megosztás van, a magyar követelményeknek még csak a meghallgatását is elérni.

— Párisban voltam az első tárgyalások alkalmával, ahol udvariassági látogatásokat tettem és akkor láttam azt a hangulatot, amellyel minket megadásra akartak kényszeríteni. Igaz, hogy ebből az általános hangulattól egy állam képviselői, Olaszország képviselői, azonnal kiváltak. (Élénk éljenzés.)

— De hogyan? Közönyösen viselkedtek. Azt nem lehetett várni, hogy az összes érdekeltekkel szemben, mindenkivel szembe fordulva, mellettünk foglaljanak állást.

— Ezért kellett a közvetítéshez fordulniok. Az a hangulat, hogy Nyagbritannia képviselői is objektív támogatással állottak mögöttünk Hágában, mint azt a miniszterelnök ur mondotta, a tárgyalások alatt tünt ki, mert régebben, előzőleg nem volt ez a helyzet, hanem az, hogy Anglia képviselői is — legalább is a hangulat ez volt — azt akarták, hogy mondjunk le a 250. szakasz védelméről, hogy az ügyek hamarabb elintézhetőek legyenek.

magával viszi Párisba ezt a hangulatot, hogy az engedelmük terén egy lépéssel sem mehet tovább.

— Most egy rokonszenves atmoszféra vesz körül bennünket Magyarország nemzetközi helyzete és tekintélye is javult és mindezek erősen hozzájárulhatnak a belső megerősödéshez.

Évekkel ezelőtt Amerikában az újságírók azt kérdezték tőlem — hogy én mint ellenzéki hogy vagyok a kormánnyal, — mire azt válaszoltam, hogy a kormánytól a belpolitikai kérdésekben tulmőnően csak egyet követelek: hogy ha a kormány az országot külföldön képviseli, ez bizalommal és tekintéllyel tegye.

— A mostani eset kapcsán kötelességem ezt megállapítani, annál is inkább, mert az ügy előzményeihez nekem is van némi közöm.

Apponyi Albert grófot beszéde után a Ház tagjai felállva tapsolták és hosszasan ünnepelték, úgy őt, mint Bethlen István gróf miniszterelnököt. Az ülés délután három óra után ért véget.

De nem kedvetlenül emeltem el ezeket a támadásokat azért sem, mert az a tudat, amely a szívemben és lelkemben van,

a felelősségnek a tudata azt mondja, hogy helyesen cselekedtem és mert úgy érzem, hogy minden kísérlet ellenére, amely el akarja homályosítani azokat a becsületes törekvéseket, amelyek bennünket vezettek, amelyek el akarja homályosítani azokat az eredményeket, amelyeket az országnak hoztunk, nem fognak sikerrel vezetni.

Ebben a kérdésben az országnak nagy többsége mögöttünk áll, azaz a párttal együtt, amely manifestációjával tanujelét adta ennek.

— Halás köszönetet mondok a magam és társaim nevében azért a barátságos fogadtatásért, amelyben részesültünk. Mi rendelkezésére állunk a pártnak a jövőben is. A miniszterelnököt beszéde befejezése után percekig lelkesen ünnepelték.

Minthogy az értekezlet mai napirendjének más pontja nem volt, az elnök az értekezletet bezárta. Az értekezlet után párvacsora volt, amelyen felszólalás nem történt.

Bethlen István beszéde az egységespártban

Az az áldozat, melyet Hágában hoztunk, csak 14 év múlva fogja terhelni a nemzetet, de az előnyök azonnal érvénybe lépnek. A támadások egyénileg elszomorítanak, de nem kedvetlenül emeltem el. — A felelősségnek a tudata azt mondja, hogy helyesen cselekedtem.

Budapest, jan. 30. Az egységes párt csütörtökön este hat órakor Pesthy Pál pártelnök elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány valamennyi tagja megjelent és a párttagok is szokatlan nagy számban vettek részt. Pesthy Pál pártelnök üdvözölte Bethlen István miniszterelnököt és Hágában járt miniszter társait és többek között ezeket mondotta:

— Kedves Vezérünk! (Hatalmas éljenzés és taps.) Nem ünnepelni akarunk mi itt, hanem az otthon szeretetével és hűségese ragaszkodásával meg akarjuk köszönni Neked és társaidnak a külügyminiszter és pénzügyminiszter urnak azt az emberfeletti és önfeláldozó munkát, amelyet ennek az országnak érdekében Hágában kifejtettek. Megnyugvással és örömmel állapítom meg, hogy azt, amit vállaltál, a magad elé kifizető célt megvalósítottad. Azt hiszem, mai beszámoló után senki nincs kétségben affelől, hogy jóvátételt 1943 után valóban nem fizetünk, csak egyéb címen fentálló kötelezettségeinket teljesítjük. Kétség sem fér ahhoz, hogy a 250-ik szakszám biztosítása ráknézve fent áll. A döntő bírósági elv meg van mentve, sőt biztosabb alapokra van helyezve. Teljesítetted azt is, hogy az optások kielégítését a magyar állam terhére nem vállaltad. A közös alap csak azt bizonyítja, hogy az alap terhére nem a magyar állam vállalta, hanem a nagyhatalmak a maguk számára rézrebben biztosított összeget engedték át. Meg kell állapítanom, amidőn pénzügyi szuverenitásunkat visszaszerezted, tulajdonképpen a Mohácsnál négyszáz évvel ezelőtti megesorult magyar állami-ság teljességét hoztad vissza. Biztosan várjuk, hogy a köztünk, a környező államok és Európa többi államai között a kívánatos megértés, amely valószínűvé van téve, el fog következni és nyugodtabb politikai atmoszférához fog vezetni.

Kedves Vezérünk! Ebben az önfeláldozó munkában, fáradságos törekvéseidben ne kedveljenek a tájékozatlanságból eredő kritika. (Rosszakarát! Rosszindulatu kritika!) Biztosítunk affelől, hogy ennek az országnak a közvéleménye és az a párt ragaszkodó bizakodással és hűségese szeretettel mindig mellett áll.

Hosszantartó éljenzés követte Pesthy Pál szavait s a jelenlevők felállva tapsolták Bethlen István grófot.

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnök válaszolt az üdvözlésre.

— Engedjétek meg, — mondotta a miniszterelnök — hogy egy a magam, mint miniszter társaim nevében hálatelt szívvel mondjak köszönetet azokért a kedves baráti szavaidért, amelyekkel bennünket üdvözöltél. Ünneplésnek akkor van helye, ha befejezett tényekkel állunk szemben. Mi egyezséget kö-

töttünk Hágában s éppen az egyezségek alkalmával nem jogosult a győzelmi mámor. A győzelem a magyar álláspontnak száz százalékgig való érvényesítését jelentené. Idáig nem jutottunk el. Kompromisszumot kötöttünk.

Igyekeztünk mentül nagyobb százalékban megtartani a mi igazságunkat, de kénytelenek voltunk áldozatokat is hozni.

Tehát ne ünnepeljünk győzelmet, hanem tartsunk baráti kézfogást. Ilyen értelemben legyünk együtt és a pártelnök ur szavait vegyük úgy, hogy ő üdvözölni kívánt bennünket fáradt vándorokat, akik nehéz küzdelmek után tértünk vissza otthonunkba. A képviselőházban előadtam az indokokat, amelyek arra vezettek bennünket, hogy a megegyezést, amelyről beszámoltam, megkössük.

Ismétlem, kompromisszumról van szó.

Minden kompromisszum értéke attól függ, hogy milyen viszonyok között jön létre, hogy azok az előzmények, amelyek a kompromisszum megkötésénél szerepet játszanak, kedvezőek-e a tárgyaló felekre. És függ a kompromisszum értéke attól az áldozattól, amelyet a tárgyaló és megegyezést kötő fél kénytelen a maga álláspontjának érvényesítése érdekében meghozni.

Hogy a körülmények nem voltak kedvezőek ráink nézve, ezt ma Apponyi Albert gróf látogatán megvilágítottam.

Gazdasági helyzetünk, a reparációs bizottságnak való alávetettségünk a vesztett háború és következményei természetesen előidézték azt, hogy nem mink diktáltak a feltételeket,

hanem kénytelenek voltunk elsősorban defenzív küzdelmet folytatni.

Ennek a defenzív küzdelemnek a rendjén arra törekedtünk, hogy megmentsük a magyar közgazdaság számára azt, ami megmenthető. Oly kevés áldozatot hoztunk, amennyit csak lehet.

A tényállást férfiasan, őszintén megmondani nem szégyen.

Az ország előtt itt állunk tiszta lélekkel, nem számolunk be olyan győzelmekről, amelyeket nem arattunk, de beszámolunk arról, hogy becsületes, tisztességes küzdelemben mindent megtettünk, háza hoztuk, ami lehető volt a mai adott körülmények között.

Az az áldozat, amelyet hoztunk, csak 14 év múlva fogja megterhelni a nemzetet. Ellenben az összes előnyök, amelyeket megszerezni sikerült, azonnal érvénybe lépnek és azt a lehetőséget adják meg az országnak, hogy ha ennek a megegyezésnek az előnyét kihasználja, úgy vállaltat munkával el fogja bírni 14 év múlva az áldozatokat.

A támadások egyénileg elszomorítanak, de nem kedvetlenül emeltem el.

Elszomorítanak azért, mert nem jól eső dolog, hogy amikor becsületes férfiak, morális szelleműek, hogy úgy mondjam,

fizikai szellemük latbavetésével küzdenek a külföldön a magyar álláspontért, hazájóvet olyan támadásokban van részük, amelyeket nem érdemelnek meg.

A kormányzó kézírata Bethlen miniszterelnökhöz

Teljes elismerését nyilvánította a kormányzó.

Budapest, január 30. A MTI. jelenti hogy a kormányzó a következő kéziratot bocsátotta ki:

— Kedves gróf Bethlen! Befejezést nyertek azok a külföldi tárgyalások, amelyek a háború óta az országra nehezedő súlyos és bonyolult pénzügyi kérdések sikeres rendezéséhez vezettek. Ezzel lezárult pénzügyi függőségünk az a korszaka, amely a ráknézhető terhek rendezettségével és rendelkezési jogunk korlátozásával nemcsak szabad mozgásunkat tette lehetővé, hanem a jövő bizonytalanságával gazdasági erői kibontakozását is akadályozta és külföldi politikai vonatkozásokban is hátráltatóan éreztette befolyását. Pénzügyi önállóságunkat visszanyerve, — most már nincs akadály annak, hogy azt a nehéz gazdasági helyzet orvosolásának szolgálatába állíthassuk. A nagy körültekintést igénylő tárgyalások folyamán hatalmas baráti és jó

akaratu támogatás mellett a fáradhatatlan odaadással és céltudatossággal végzett kemény munka vezetett ehhez az örvedetes eredményhez. — Ebben a munkában annak vezetése és irányítása mellett a legnagyobb áldozatkészséggel állt helyt és a siker biztosításában ismét kiemelkedő szerep jutott rendkívül képességeinek s kitartó szívósságának. Amidőn e kiemelkedő érdemeiről megemlékezem, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy Önnek a haza iránt önzetlenül teljesített kiváló szolgálatait, teljes elismerésemel fejezzem ki.

Kelt Budapesten, 1930. január 28-án,
Horthy sk.,
Gróf Bethlen sk.

x A „Debreceni Kalauz” száz oldalon negyven képből ismerteti Debrecen városát és a Hortobágyot. Ára részletes térképpel együtt 1 pengő 50 fill. Kapható minden könyvkereskedésben

Havas harisnyaház

14 napos téli vásárjának (amely kezdődik holnap, 1-én és tart 14-éig) előkészítése miatt, üzletemet a a mai (pénteki) napon

zárva tartom.

Holnap olvassa el e lapban rekordárakkal megelenő hirdetésemet!!!

A törvényhatóság sűrűn közmunkákat és beruházásokat kér Debrecen számára

Építsék fel a Máv. üzletigazgatóság, a dandárparancsnokság épületét, laktanyát. — tegyék lehetővé a városok internátusának építését, létesítsen ipartelep a külföldről importált egyes áruk előállítására.

Vásáry polgármester nagyjelentőségű előterjesztése a legközelebbi közgyűléshez.

Dr. Vásáry István polgármester Debrecen város törvényhatósági bizottságához nagyjelentőségű előterjesztést nyújt be. A javaslatot teljes terjedelmében az alábbiakban közreadjuk, annál is inkább, mert a közgazdasági bizottság szombaton délután már ülést tart és megvitatja dr. Vásáry István polgármester előterjesztését.

A törvényhatósági bizottsághoz címzett javaslat a következőképpen hangzik:

Az elmúlt évek során a kormány többszáz milliós beruházási programot hajtott végre, részint a népszövetségi kölcsön, részint az állam költségvetésében mutatkozott feleslegek terhére. A beruházási program végrehajtásánál azt kellett tapasztalni, hogy a felhasználásra kerülő összegek túlnyomó része a székesfőváros iparának és kereskedelmének foglalkoztatására lett felhasználva. Aránytalanul kevés rész volt az, amely az ország más részein végrehajtott munkák költségeinek fedezésére szolgált.

Az elmúlt évtizedek során a mindenkor kormányok az állami beruházásokat s állami intézmények létesítését csaknem kivétel nélkül az ország fővárosában és a határszéli magyar városokban fogantatosították, aminek abban az időben bizonyos mértékig magyarázatát lehet találni abban, hogy a monarchia hivatalos fővárosával, Wiennel szemben szükséges volt Budapestnek minden eszköz felhasználásával való fejlesztése, a határszéli városokban pedig a magyarságnak kulturális és gazdasági téren való erősítése a nemzetiségekkel szemben szükséges volt. Eme politika mellett természetesen maradt el fejlődésben az ország más részein, amelyek a trianoni szerződés után megmaradtak. Ez az ország rész különösen az alföld teljesen saját erejére volt utalva. Nemesak saját intézményeinek létesítésénél nem számíthatott az állam támogatására, de az állami intézmények is, amelyek az alföldi városokban elhelyeztettek, az egyes városoknak igen lényeges anyagi áldozatát kívánták akkor, amikor a fővárosban és az ország határszéli városában az ilyen hozzájárulásoktól teljes menteséget élveztek.

A viszonyok megváltozásával természetesen kell tartani azt a törekvést, amely arra irányul, hogy a múlt évtizedek során fejlődésben visszamaradt országrészek fejlődése mozdítsák elő és az állami beruházások nagy fogantatosították, hogy abból aránylag nagyobb rész fordítsák a vidékre, minthogy a székesfővárosnak a múlt arányaihoz igazodó mesterséges fejlesztése sem gazdasági, sem politikai szempontból egészségesnek már nem tekinthető.

A hágai tárgyalások után kiállítás van arra, hogy a kormány újabb beruházási program fogantatosítását fogja megkezdeni.

amire következtetni enged az is, hogy a székesfővárosban két hid építése végett már is tervbe. Attól kell tartani, hogy a beruházások nagyrésze ismét a fővárosban fog fogantatosítani és a vidék azí a részt, amit méltán igényel.

heime, ismét nem fogja megkapni. Ennek következtében tisztelettel javasolom, méltóztassék a kormányhoz felterjesztést intézni abban az irányban, hogy

a beruházási program összeállításánál különösen az alföldi városokra nagyobb figyelemmel legyen.

Méltóztassék egyidejűleg kérni a kormányt, hogy

tekintettel az ipar és kereskedelem jelenlegi helyzetére és a nagy munkanélküliségre, a beruházási munkálatok megindítása iránt a legsürgősebben intézkedni méltóztassék, annyival is inkább, mivel az egyes városok ma már nincsenek abban a helyzetben, hogy számbavehető közmunkát biztosíthassanak

s amennyiben saját erejük ezt is talán bizonyos mértékig lehetővé tenné is, a vonatkozó határozataik elbírálásánál az egyes miniszteriumok részéről terveik megvalósítására irányuló törekvéseikben támogatást nem igen élveznek.

Méltóztassék kérni, mint konkrét létesítményeket

a Máv. üzletigazgatóság épületének felépítését, továbbá a már elhatározott laktanya-épület, dandárparancsnoksági épület és katonai lőtér létesítési munkálatainak megindítását.

Méltóztassék kérni azt, hogy a Városok Kulturális Szövetségébe tömörült városok által a debreceni egyetemmel kapcsolatosan létesítendő internátus építésének megkezdését a kormány tegye lehetővé azzal, hogy az építkezéshez szükséges 800.000 pengőt előlegezze, amit az alapítvány létesítését elhatározó városok 10 év alatt fogják a kormánynak visszatéríteni.

Méltóztassék rámutatni arra, hogy

mindinkább sürgetőbbé válik a Hortobágy hasznosítás kérdésének hasznosítása is, amely azonban csak nagy összegű beruházás fogantatosításával lehet eredményes.

Mint hogy ennek a kérdésnek a megoldása nem pusztán Debrecennek, hanem az ország gazda-

sági életének is érdeke, ezen beruházásokhoz a kormány megfelelő állami támogatást nyújtson.

Méltóztassék rámutatni a felterjesztésben arra is, hogy

a munkanélküliség problémájának egytellen racionális útja az állandó munkalehetőség biztosítása, aminek elérése legkönnyebben új ipartelep létesítésével lehetséges.

Számtalan olyan közszükségleti cikket fogyaszt a magyar társadalom, amelyet külföldről termel-

nek s amelynek termelése Magyarországon is lehető volna.

Méltóztassék ezért a kormánynak odahatni, hogy

a külföldről származó iparcikkek helyett hazai termelést fogantatosító ipartelepek létesítésenek és ezek az ipartelepek elsősorban a vidéki városokban helyeztessenek el és ezeket a vidéki városokban létesülő ipartelepeket, amint az egyes városok minden bizonnyal bizonyos kedvezményekben részesíteni hajlandók, a kormány is megfelelő kedvezményekben részesítse.

Kétségtelen, hogy ugy az előkészítő bizottságok mint maga a közgyűlés teljes egészében magáévá teszi dr. Vásáry István polgármester előterjesztését, melynek megvalósítása esetén jelentékeny segítséget kapna a gazdasági élet vérkeringése.

Ma, pénteken délután 6 órakor tartja meg dr. Jánossy Gyuláné rendkívül érdekes előadását a Kollégium dísztermében

Ritkán előzőtt meg előadást olyan nagy érdeklődés, mint dr. Jánossy Gyula egyetemi tanársegéd feleségének ma este 6 órakor tartandó, igen érdekes témájú beszámolója, amely a Kollégium dísztermében hangzik el.

Az előadás címe: „A modern nő a szociális szellem szolgálatában. Németországban és nálunk”.

Felöleli ebben dr. Jánossy azt a sok és különösen ránk, magyarokra nézve megbeszélhetetlen értékű tapasztalatot, melyet Németországban — az ottani Vörös Kereszt Egyesület meghívására folytán — szerzett a nők szociális helyzete és munkája körül. Ma, amikor már egyre jobban előtérbe lép a nők és férfiak

helyzete a gazdasági élet ezernyi változatában, ugyszólván mindenkit érdekel az avatott szem összehasonlítása a magyar és német viszonyok és nők helyzete körül.

Az a tény, hogy dr. Jánossy külföldről való hazatérése után Lukács Sarolta, a Magyar Vörös Kereszt elnöknője kérésére óriási közönség előtt beszámolt tapasztalatairól, azt bizonyítja, hogy Jánossy ezekben a kérdésekben, ismeret tekintetében az elsők között van. Ez a magyarázata annak az óriási érdeklődésnek, mely ma, péntek este 6 (hat) órakor, tehát nem 7. — mint ahogy tegnapi cikkünk címeben sajtóhibából folyóan közöltük, — tartandó előadást megelőzi.

Debrecen városa csak beruházásokra keres kölcsönt

Tegnapi számunkban miskolci hírforrás nyomán megírtuk, hogy a városok kölcsön után érdeklődnek a pénzpiacon. Ezzel a hírrel kapcsolatban dr. Vásáry István polgármester a „Debrecen” munkatársának a következő nyilatkozatot tette:

— A mai napilapokban a városok nehéz pénzügyi helyzetével foglalkozó cikkek jelent meg, amelyek többek között azt tartalmazza, hogy a napokban Szeged és Miskolc városok polgármestereivel együttesen egyik nagy pénzintézet felvételéről tárgyalásokat folytattam. A cikk tartal-

mánál fogva alkalmas arra, miszerint Debrecen városáról azt a hitet keltse, hogy a szóban levő kölcsön elnyerése nélkül a gazdálkodásban mélyreható zavarok következzenek be.

— Meg kell állapítanom ezzel szemben azt, hogy a kölcsön iránti tárgyalásokat sem egyedül, sem Szeged és Miskolc polgármestereivel együttesen ezideig nem folytattam és ki kell jelentenem azt is, hogy bár a város pénzügyi helyzete meglehetősen súlyos, azonban a város által felvenni tervezett kölcsön nem a város költségvetésével, annak helyzetével, hanem a tervezett beruházásokkal kapcsolatosak.

— A törvényhatóság ugyanis a Világítási Vállalatnak 3.500.000 pengős fejlesztését 2.200.000 pengővel, külsőségi utak burkolását 0,6 millió pengővel, törvényhatósági átkelési utszakaszok átépítését s 1,3 millió pengős kölcsön igénybevitelével a városháza felépítését határozta el. Ezen összegeknek törlesztéses, esetleg külföldi valutára szóló kölcsön felvételére irányuló tárgyalások megkezdésére kért a kormánytól engedélyt, amely engedély csak a napokban érkezett meg. S minthogy a törlesztéses kölcsön felvétele előreláthatólag hosszabb időt igényel, a Világítási Vállalat munkálatai pedig már folyamatban vannak, az e célra tervezett 3.500.000 pengőre rövidebb lejáratú kölcsön nyújtására kért a város több intézettől írásbeli ajánlatot.

A közel jövőben megnyílik a Gyorsírási és Gépirási Szaktanfolyam.

Debreceni Első Takarékpénztár épület, III. emelet.

Felnöttek oktatása.
Lelkiismeretes, gondos tanítás.
Okleveles, kiváló tanerők.
Kezdő- és haladó csoportok.
Esti csoportok.

Ingyenes gyakorló-órák,
Olcsó tandíj, sok tanóra,
Modern írógépek,
Egyetemi hallgatók részére külön csoport, tandíjkezdmény.

Erdeklődni délelőtt 11—2-ig és este 6—8-ig lehet az tanfolyam helyiségekben. (Debreceni Első Takarékpénztár épület, III. em.)

Magyargyalázás a pozsonyi csehszlovák cserkészszünnepen

Prága, január 30. Szüllő Géza magyar keresztényszocialista képviselő és képviselőtársai interpellációt nyújtottak be a kormányhoz a pozsonyi csehszlovák cserkészszünnepeken történt magyar gyalázás ügyében. Az ünnepélyen, amelyen a cseh és tót cserkészeken kívül magyar és német cserkészek résztvettek, néma játékot mutattak be. En-

nek egyik jelenete az volt, hogy Szlovenszko felszabadítása címén három tót cserkész egy magyar ruhás cserkészt megtámadott és agyonvert. Ezek után egy másik cserkész, aki a halott Szlovenszko-t jelképezte, feltámadt. Az interpelláló magyar képviselők követelik az ügy megvizsgálását és megfelelő elégtételadást kívánnak.

Megalakult az új spanyol kormány

Páris, január 30. Berenguer tábornok ma délután közzétette kormánya tagjainak névsorát. Az új kormány ma délután öt órakor tette le az esküt.

Madrid, január 30. Primo de Rivera az éjszakát a hadügyminisztériumban töltötte. Kijelentette, hogy rövidesen vidékre megy pihenés céljából.

A hazafiak egyletének tanácsa bankettet rendezett a tábornok tiszteletére. Az összejövetelen tartott beszédben a volt diktátor kijelentette, hogy a hazafiak egyletének ma nagyobb erélyt kell tanúsítania, mint bármikor. Kijelen-

tette továbbá, hogy ha ismét diktátornak kellene lennie, a diktatura alatt szerzett tapasztalatai alapján sok rendeletét megváltoztatná. Végül felszólította a hazafiak egyletét, hogy a választási küzdelemben teljes erővel vegyen részt.

Madrid, január 30. A Fabra ügynökség jelenti, hogy Madridban a nyugalom teljes. Nem szabad tulozni a tegnapi tüntetések jelentőségét. A tüntetők száma nem volt túl nagy és az éjszaka folyamán rendezavarás nem fordult elő.

ÜJTÁSOK A POSTAFORGALOMBA.

Budapest, január 30. A postavezérgazgatóság közli, hogy a levélgyűjtő szekrény útján feladott ajánlott küldeményekről a jövőben a feladó általában csak az esetben kaphat feladóvevényt, ha az így feladott küldeményről a feladó mivoltát kétséget kizáróan, okmányokkal, könyvkivonattal, megrendelő levéllel, esetleg tanuval bizonyítja.

Ugyancsak a postavezérgazgatóság közli, hogy február 19-től kezdve a

belföldi forgalomban a kinestári posta hivataloknál egyszerre nagyobb mennyiségben feladott, egyenként legfeljebb 50 gramm árumintaküldeményeket egyéni címzés nélkül is fel lehet adni, úgy, hogy azok címzettjeik gyanánt a rendelkezésre álló postahivatal helyén lakó bizonyos foglalkozási csoporthoz, például gyógyszerészhez, vagy bizonyos ipari és kereskedelmi szakmához tartozó, például vegyeskereskedés, pék stb. cím jelölik meg. Az így feladott címzetlen árumintaküldemények szállítási díja darabonként négy fillér. A küldemények a postahivataloknál, ahol több hivatal működik a pályaudvari postahivatalnál, adhatók fel. Részletes felvilágosítást a postahivatalok adnak.

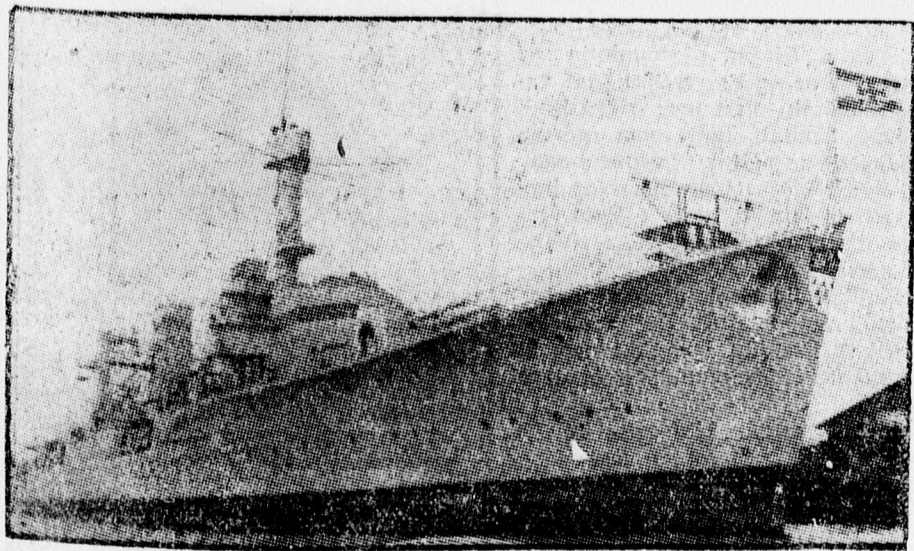
LETARTÓZTATTÁK A PESTI RIMINI KÁVÉHÁZ TULAJDONOSÁT.

Budapestről jelentik: Kardos Vidort, a Rimini kávéház tulajdonosát, több pincére feljelentette óvadéksikkasztás miatt. A rendőrség a megindított vizsgálat során kihallgatta Kardosné, a panasztevő főpincéret, azután az iratokat áttette az ügyészségre.

Ma délután az ügyészség intézkedett a főkapitányságon, hogy állíttassák elő a Rimini kávéház tulajdonosát. Az előállítás a déli órákban megis történt, Kardost átvitték az ügyészségre és ott letartóztatták.

Miss Ausztria 1930.

A németek „Köln” nevű új cirkálója, melyet nagy ünnepség keretében bocsátottak Wilhelmschaffenben vízre.

Hurrá! Éljen!

Ezt az express levelet kaptuk ma:

Uránia, Debrecen

Örömmel értesítjük, hogy a SINGING FOOL pár napig még ott maradt.

WARNER-FIRST.

és így pár napig még itt marad a világ legnagyobb beszélő filmje, a

Singing Fool

amelynek minden szavát magyar felirat kíséri.

Telefon 12 51.

Uránia.

ILEANA ROMÁN FŐHERCEGNŐ SZERELEMBŐL MEGY FÉRJHEZ.

Bukarest, január 30. Ileana hercegnőnek Hochberg Sándor gróffal való eljegyzését ma hirdették ki ünnepélyesen a cotroceni palota nagy termében. Az eljegyzés kihirdetésénél jelen volt Mária királynő, György volt görög király, Erzsébet királynő, Miklós régens herceg, valamint több katonai és polgári méltóság. Ileana hercegnő és férje Bukarestben telepednek le, ahol palotát vásárolnak.

A román testnevelési intézet tegnap esti predeali bankettjén Manolescu ezredes, hadsegéd, hivatalosan bejelentette Ileana hercegnő és Hochberg gróf eljegyzését. Az új pár az évek csak egy részét tölti külföldön. A bankett után a kaszinóban hajnalig tartó tánc ünnepelte az eljegyzést. A hercegnő hangoztatta, hogy szerelemből megy férjhez.

GYÁROSOK ÉS NAGYKERESKEDŐK SZERVEZKEDESE A ROSSZ-HISZEMŰ FIZETÉSKÉPTELENSÉGEK ELLEN.

Több szakma gyáriparosai és nagykereskedői egységes eljárásra határozták magukat az insolvenciák ellen. Az ilyen első megállapodást a börgyárak és bórkereskedők kötötték, akik elhatározták, hogy a „egszigorubb vizsgálat tárgyává fogják tenni az egyes fizetésképtelenségek körülményeit és rossz-hiszeműség esetén még anyagi áldozatok árán is a büntetőjogi felelősségrevonás mellett az illető kereskedőnek a

szakmából való kiközösítésére törekedni. Az egyezményben résztvevő vállalatok már konkrét módon is feléptek néhány fizetésképtelenség esetében és kimondták, hogy nem hajlandók egyezséget kötni, hanem a esődt megnyitását kérik. Hasonló védelmi szervezetet létesített a magyar elektrotechnikai és rádiókereskedők egyesülete és az ékszarszakmában ilyen egyezményt kötöttek az érdekeltek.

MEGVIZSGÁLTATJA A BÍRÓSÁG A STRUCC-GYOMRU EMBERT, aki fűrészpört, szemet, fagygyertyát és üvegdarabokat nyel és azután megbédél.

Londonból jelentik: Az egyik londoni rendbíróság engedély nélküli uccai előadás miatt megbírságolta Charles Harrison 61 éves artistát, aki a rendőrök előadása szerint a közönség személtárára jelentékeny mennyiségű fűrészpört, szemet, fagygyertyát, üvegdarabokat és egy összetört palackot nyelt le. Harrison a bíró kételkedő megjegyzésére hajlandónak nyilatkozott mutatványát megismételni és hozzátette, hogy utána rendes emberi lépésléokra is van szüksége. A bíróság a struccgyomru embert beható megvizsgálás céljából a sebészeti főiskolába utalta be.

A „Debreceni Kalauz” száz oldalon negyven képben ismerteti Debrecen városát és a Hortobágyot. Ára részletes térképpel együtt 1 pengő 50 fill. Kapható minden könyvkereskedésben

Atlátszó taktika

Sándor Pál és Rassay Károly a képviselőház indítványkönyvébe indítványt jegyeztek be a hadikölcsönkötvények valorizációjáról. Az indítvány indokolása szerint miután az optánkérdés tekintetében Hágában olyan megegyezést létesített a kormány, amelynek érdekében voltaképpen a magyar állam elégíti ki a maga optánsait, elérkezettnek látják az indítványtevők, hogy a hadikölcsönök valorizációját is bizonyos keretek között megoldja a kormány.

Nincs ebben az országban egyetlenegy becsületesen gondolkozó ember, aki el ne ismerné a hadikölcsönjegyzők jogos kívánságait, illetve ezen kívánságoknak — azok mértékét most figyelmen kívül hagyva — abszolút jogszerűségét. De nemcsak a jogi szempontok, hanem ezeken felül és talán elsősorban az etikai szempontok is a hadikölcsönjegyzők mellett szólnak és igazán el se képzelhetünk olyan fás lelkű embert, aki minden fenntartás nélkül el ne ismerné az államnak kötelességét a hadikölcsönjegyzőkkel szemben.

De jogos állásponton, erkölcsi szempontokon is felül áll és nagyobb erő, a lehetőség. Ha egyetlenegy mód és lehetőség van egy bizonyos mértékig rekompenzálni, kielégíteni azokat, akik az állam szorongatott helyzetében kinyitották tárcájukat, rendelkezésre bocsátották megtakarított tőkájukat, ezt az egyetlenegy módot elszalasztani, vagy érzéketlen lélekkel félretenni — bűn volna, sőt ami ennél több hiba, mert hiszen ha ilyen egyetlenegy lehetőség után is két kézzel ne kapna az állam, ugyan ki jegyezne a jövőben ilyen kölcsönt, ki állana újból rendelkezésére a szorongatott államnak. Mert jöhet ilyen idő is.

De ha ilyen lehetőség ma még sincsen, ha az országnak ilyen irányban történő tehervállalása katasztrófát zúdítana a mai néhez gazdasági viszonyok között vergődő polgárságra, akkor vétkes könnyelműség ezt a kérdést belevetni a köztudatba éppen a hágai egyezményvel, az optások ügyének az adott lehetőségek között való rendezésével kapcsolatban.

Fel kell tételezni még a legszélsőbb ellenzékinek is a kormányról, hogy abban a pillanatban, amikor a hadikölcsönjegyzők kielégítésének csak minimális lehetősége beáll, sua sponte megteszi a szükséges intézkedéseket és maga fog szietni, hogy az adott lehetőségek szerint visszafizesse a kapott kölcsönt azoknak a becsületes magyar embereknek, akik kiségitették az országot a szükség idején.

De ezt a mindnyájunk által elismert morális kötelezettséget taktikai célokra felhasználni, ellentét szítani a hadikölcsönjegyzők között, hogy ime, az optások kapnak valamit, de ti továbbra is mostoha gyermekei vagytok az államnak, nagyon is atlátszó manőver, amelynek célját csak a vak nem látja.

Reméljük és hisszük, hogy el fog következni az idő és talán nem sokára, amikor a pénzügyi önrendelkezését visszanyert állam a hadikölcsönjegyzők senki által kétségbe nem vont jogos kívánságait is megfelelő mértékben teljesíteni fogja és bizony tudjuk nem lehet ennek az országnak egyetlenegy kormánya sem, amely az államnak ebbeli kötelezettségeit el nem ismerné és ne teljesítené ha annak lehetősége beáll. Erre ösztökélni és nógatni a kormányzatot — bárki álljon is a kormányrud mellett — már egymagában is a

politikai harcok fegyvereinek nem a legnemesebb fajtáját jelenti.

Távol áll tőlünk, hogy csak azért mert ellenzéki oldalról akarják megoldani ezt a kérdést és esetleg erről az oldalról jelölik meg az állammal szemben fennálló kétségtelenül súlyos erkölcsi teher megoldásának módjait, a limine ellentmondjunk és destrukció után kiáltunk. Nem. Azt hisszük, hogy a kormányzat

két kézzel kapna olyan megoldás után, amely ezt a nehéz problémát nyugvóponttra juttatná.

Mi csak az ellen tiltakozunk, hogy a hadikölcsönjegyzők ügyét taktikai szempontból használják ki éppen most, amikor a Hágában elért eredmények, talán éppen ezek fogják meghozni annak lehetőségét, hogy a hadikölcsönjegyzők abszolút jogos kívánságait is kielégíthessük.

Mit mond Benes cseh külügy-miniszter a hágai egyezményről

Prága, január 30. Benes dr külügy-miniszter ma a képviselőházban részletes exposé-t tartott a hágai konferenciáról és egyebek között ezeket mondotta:

— A legkomolyabb problémája a konferenciának a magyar kérdés volt. A magyar miniszterelnök fejtegetésével ellentétben a mi álláspontunk az volt, hogy a háború végleges likvidálására Magyarországnak olyan összeget kell megfizetni, amely magasabb, mint a liberációs tartozás emén tőlünk követelt összeg. A fizetéseket végül is úgy állapították meg, hogy a magyar annuitás, beleszámítva az 1943-ig fizetendő 10 millió évi fizetéseket, átlagban évi 10 millió 335,650 aranyárka. Ez az összeg magasabb, mint amennyit nekünk kell fizetni. A volt magyar terület felosztásával Magyarország és a kisantant államai között számtalan gazdasági és pénzügyi probléma merült fel. Ezekre megy a perek száma, amelyek milliárdos vagyonok körül forognak. Minket sok év óta terhel a vegyes döntőbíróóság. Annak, hogy Magyarországhoz nem tudunk kellőképpen közelélni, nagyrésztben ezek a kérdések az okai. Hágában eljött az a pillanat, amikor meg lehetett kísérelni ezeknek az ügyeknek likvidálását. Mi a magyar részről teljesítendő fizetések mérsékeltebb megállapítását kívántuk azzal a feltétellel, hogy a háború és a békeszerződések maradványait kiküszöböljük. A földreform címén magyar polgárok a döntőbíróóság előtt 3148 millió cseh koronát követeltek. A Habsburgok vagyonáért 720 millió cseh korona

kártérítést, az egyházi javakért 420 millió cseh koronát, az alapítványokért, a likvidált ipari tulajdonokért és egyebekért, valamint a tisztviselők nyugdíjáért, mintegy 330 milliót követeltek. Magyarország ilyen formán csak Csehszlovákiával szemben a békeszerződések alapján 4600 millió cseh korona követelést támasztott. A hágai megállapodásokban a kisantant közös erőfeszítésével sikerült a földbírtok politikai törvényhozás szuverenitásának elismerését a 10 éve folytatott harc után teljes politikai és erkölcsi sikerrel befejezni. Azt a követelést támasztottuk, hogy a Magyarország és közönlünk felmerült egész kérdés komplexumot olyan módon kell megoldani, hogy a likvidáció pillanatában a kisantant államok ne maradjanak passzívában. A nyghatalmak végeredményben elfogadták Brocchi olasz delegátus tervét, amely szerint két alapot létesítenek. A nem a földreformból származó panaszok a kibővített döntőbíróóság elé kerülnek, amelyek nagyobb biztostfőket nyújtanak az objektivitásnak és pártatlanságnak. Ezenkívül elértük, hogy a hágai nemzetközi törvényszék a békeszerződésben megállapított döntőbíróósággal szemben felelősségi fórum lehet.

Ezt Benes az egész kisantant nagy politikai sikerének mondja.

A csehszlovák állami adósságok és felszabadítási tartozásokról szólott még Benes, végül köszönetet mondott Franciaországnak, Angliának és Olaszországnak és a kisantant államoknak a hágai támogatásért.

Egyetlen fiát agyonlőtte álmában

Öt évi fegyházra ítélték a gyilkos apát.

Budapest, január 30. Berényi József masszőr 27 esztendő házasága után részegkedni kezdett, majd beteges fél tékenységével üldözte a feleségét. Ezért állandóak voltak a veszekedések. A múlt év április hó 20-án megint részegen tért haza és becsmerlő szavakkal támadott feleségére. Huszonkétéves fia anyja védelmére kelt és az mulat hevében megütötte apját. Hajnalban Berényi átment a szomszédos pálinkamérésbe, majd onnan visszatérve, előkereste katonai pisztolyát,

a diványon alvó fiának fejéhez illesztette a csövet és egyetlen fiát álmában agyonlőtte.

Ezután a feleségét sebesítette meg súlyosan, de az asszonyt sikerült megmenteni az életnek. Ma került az ügy a büntetőtörvényszék Buzáth tanácsa elé.

A vádlott a mai tárgyaláson csak a gyilkosság előtt lejátszódtott jelenetekre vonatkozóan tett vallomást. Azzal védekezett, hogy fia egyhá-főbe verte. Arra, hogy mi történt azután, mikor ő hajnalban visszatért a kocsmából, — nem emlékszik. A tárgyalás további során kiderült, hogy Berényi nyolc hónapig volt elmeorvóintézetben megfigyelés alatt, ahova a felesége vitette be. Berényi Józsefnét hallgatta ki ezután a

törvényszék. Az asszony nagy jóindulattal beszélt férjéről és minduntalan mentőkörülményeket szó eldadásába. Elmondotta a tragikus éjszaka eseményein kívül azt is, hogy

amikor Berényit kiengedték az elme-megfigyelés alól, az orvos azt mondotta, hogy a felelősség a csu-áldot terheli.

— Tudom kérem, — mondotta az asszony, — az egész esetért mi vagyunk felelősek, mert nem vigyáztunk rá eléggé. Tudtuk, hogy nem egészen normális, de sajnáltuk megint becsukni. Váltig ígérte, hogy nem fog inni és én hittem is neki, pedig a fiam egyre mondta, hogy jó lenne visszavitni, mert még baj lesz.

A tanú kihallgatások után az orvos szakértők terjesztették elő szakvéleményeiket. Eszerint a vádlott nem elmebeteg, de erős alkoholist és degenerált.

A bíróság ezután kihirdette ítéletét, amely szerint a vádlottak szándékos emberölés büntetében és súlyos testi-sértés büntetében mondta ki bűnösnek és ezért öt évi fegyházbüntetésre és tízévi hivatalvesztésre ítélte. — A büntetésből a bíróság kilenc hónapot az elszenvetett vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

RÁDIÓ-MŰSOR

PÉNTEK, JANUÁR 31.

BUDAPEST. 9.15: Eugen Etenot orosz balalajka zenekarának hangversenye. — 9.30: Hírek. — 9.45: A hang verseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. — 12.00: Debrecen harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: A Mándits szalonzenekar hangversenye. — 12.25: Hírek. — 13.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 14.30: Hírek, élelmiszerek. — 15.00: Piaci árak és árfolyámhírek. — 16: Pista bácsi „Virágkert” mesédélutánja. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek, hőjelzés. — 17.10: A Turáni Társaság előadássorozata. — 17.40: Hangverseny. — 18.35: Forró Pál dr. novellái. — 19.15: Gyorsírási tanfolyam. — 19.50: A Budavári Koronázó Főtemplom énekkarának versenye. — 20.40: Szimfonikus jazz zenekar hangversenye. — Utána kb. 22.30: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich kávéházból.

BERLIN. 16.30: Szórakoztató zene. — 18: Gyermekdalok szakszofonkisérettel. — 19: Egy énekes tíz nyelven énekel. — 19.30: Gramofon.

KASSA. 12: Harangszó. — 12.05: Gramofon. — 17.10: Szalonzenekar. — 18.57: Harangszó. — 19: Praha. — 20.05: Brabec J. hegedűjátéka.

WIEN. 11: Könyvű zene. — 15: Képrádió. — 15.30: Gramofon. — 16.45: Régi zene. — 19: A munkanélküliség mint világbetegség. — 19.30: Olasz lecke. — 20: Umberto Urbáno hangversenye. Utána könnyű zene.

KOMMUNISTA TŰNETÉS NÉMETORSZÁGBAN.

Hamburg, január 30. Neumünsterben a városháza előtt kommunista tüntetések voltak. A rendőrség három tüntetőt elfogott. Neumünster környékén a rendőrség figyelte az utakat, hogy el fogja az „éhségfelvonulást” Hamburgba igyekvő kommunistákat. Elshornban, amely a készülő tüntetők főhadiszállása, csendőrpáncsnokságot helyeztek el, ugyszintén Hamburg környékének számos más pontján is.

Magában Hamburgban az éjszaka aránylag nyugodtan telt el, csak a Sagedild vendéglő körül, mely a kommunisták gyülekező helye, voltak kisebb surlódások, amelyekben azonban a rendőrség maradt felül.

Világrekord a sífutásban. Két osztrák versenyző a St. Moritz-versenyeken eddig még meg sem közelített eredményt értek el. Egy óra alatt 105 és fél km. útat futottak be sível.

Ferenczy Károly, az országoshírű komikus is fellép Somogyi Nusival, a Király színház szubrettprimadonnájával a Görbe Éjszakán

Rendkívül mulatságos, kacagató műsor vezeti be a páratlan érdekességű mulatságot. — Két zenekar működik közre. — A kitűnő Ufa-zenekar jazzbandet szolgáltat. — A műsorban a fővárosi művészeket kívül a debreceni közönség több dédelgetett kedvence is részt vesz.

Február 2-án, a ránk következő vasárnap este 8 órai kezdettel az Arany Bika dísztermében a debreceni újságírók által rendezett „Görbe éjszaka” arányai napról napra bővülnek. Most például arról adhatunk hírt, hogy sikerült a rendezőségnek a kabaré-műsor szereplői közé megnyerni Ferenczy Károlyt, az országos hírű kiváló komikust, a budapesti Városliget színház tagját. — Ferenczy Károly neve ma fogalom és a Görbe éjszaka olyan kacagató és mulattató számokat fog előadni, amilyenre még alig volt példa. Egész különleges attrakciókat tartogat a debreceni közönség számára és mint konferáló is brillirozni fog. — Vele együtt érkezik Debrecenbe Somogyi Nusival, a Király-színház szubrettprimadonnája, aki ezúttal lesz alkalma először debreceni dobogón látni a közönségnek.

A műsor rendkívül gazdag és változatos lesz. Összefoglalva feltekin a műsorban a következők: Somogyi Nusival, a magyar Joze-
fin Baker,

Ferenczy Károly, a komikum nagymestere.

K. Voith Ilonka, a nagyszerű operabekeső.

Hermann Mancsi, a kiváló vigjátéki szubrett,

Erkel Gabi, a kitűnő primadonna.

Misogáné Barna Anci, a pompás táncos-zubrett,

Krompachy István, a szép hangú operabekeső,

Sugár Misi, az ellenállhatatlan táncoskomikus,

Erdődy Kálmán, a Csokonai-színház táncosnője, ismert táncienő.

Ezenkívül még szó van arról, hogy amennyiben a pesti műsor megengedi, lejön az estére Szilágyi Marcsa, a debreceniek kedvelt szubrettprimadonnája.

Azt hisszük, ez a program mindenkit ki fog elégeíteni, és ezt bővíteni már azért is lehetetlen — mert a táncra és a mulatság többi részére már nem lenne idő.

A műsor a szokásos szék-sorok előtt fog lezajlani és természetesen, hogy akik jelmezben jönnek, szintén akadálytalanul végig hallgathatják helyeiken a műsort. Akik esetleg rokokó vagy krinolin kosztümben jönnek, azoknak elhelyezéséről szintén gondoskodik a rendezőség. Egyébként a rendezőség felhívja a közönséget, különösen a hölgyeket, hogy tekintettel a nehéz gazdasági helyzetre, a toalettet illetően ne fejtse ki nagy fényűzést. Fő az egyszerű ruha vagy a jelmez.

A műsor után kezdetét veszi a jelmezes felvonulás, majd a tánc és a farsangi szórakozások sokféle karneváli változata.

Külön fel kell hívni a figyelmet a Miss Debrecen választásra, mely egyedülálló lesz a maga nemében.

A tánchoz a zenét két zenekar szolgáltatja, még pedig Rác Károly ismert cigányzenekara és az Ufa-zenekar, amelyet az Uránia-ból már előnyösen ismer a debreceni közönség. Az Ufa-zenekar a

jazzbandet szolgáltatja s ez alkalommal több taggal bővül ki a kitűnő György Mihály karnagy vezetésével. Az Ufa-zenekar olyan zenét szolgáltat a tánc kedvelő ifjúságnak, amilyenben ritkán van része.

A rendezőség több mint három ezer meghívó küldött szét, azonban még így is előfordulhat, hogy olyanok nem kaptak, akik arra igényt tarthatnak. Rá kell mutatni azonban arra, hogy a Görbe éjszaka nem zártkörű mulatság, hanem egy széleskörű farsangi szórakozás, melyen a társadalmi szabályok és formák között min-

denki megjelenhet.

Az újságírók egyébként nem kívánják konkurenciát csinálni a színháznak, ami abban is megnyilvánul, hogy azok számára, akik vasárnap a színházi előadásra akarnak résztvenni s csak azután jönnek a Görbe éjszákára, azok számára kedvezményes árujegyet biztosítanak.

Az estélyi jövedelme jótékony célt szolgál és az újságírók segély alapját növeli. Az újságírók érzik a nehéz gazdasági helyzetet, az állásnélküli újságírók száma az utóbbi időkben szintén növekedett, ilyenformán a rendezőség szívesen vesz a nemes célra való tekintettel felülfizetéseket.

A nagyszabású mulatságra a jegyek előváltathatók a Méliusz, továbbá a Hegedűs és Sándor főtéri könyvkereskedésekben, valamint a Bika halljában lévő jegyirodában. A jegyek ára rendkívül alacsony. Két pengőért bárki az egész műsört végignézheti. Elsőrendű ülőhely 3.50 P, másodrendű 3 P, harmadrendű és erkélyülő 2.50 P. Egyszerű belépő-jegy (műsor alatt állóhely) 2 P, az összes adókat beleértve.

Fokozott munka és együttműködés az iparosság programja 1930-ban

Szakosztályi gyűlések az Ipartestületben. Dr. Diczig Alajos kamarai titkár előadása a nőisza bók gyűlésén.

Az ipartestület tanácstermében az elmúlt hét folyamán tartották különböző napokon az egyes ipari szakmák szakosztályi csoportjai gyűléseit. Valamennyi szakma gyűlését szép számmal látogatták az egyes szakosztályok tagjai, ami azt az öröndetes tény bizonyítja, hogy az iparosság, a közelmúlt egyes frázisaival ellentétben, fokozott gondot szándékozik fordítani az együttműködésre.

Kérdést intéztünk e gyűlések programjáról és céljáról az egyik szakosztály elnökéhez, aki az alábbiakat mondta:

— Valóban az idén szakosztályi gyűléseink iránt jóval intenzívebb érdeklődés nyilvánul meg, mint az elmúlt években. Ennek okát abban látom, hogy ma már az iparosság minden rétege belátta azt, hogy az együttműködés elhanyagolása az egyén szempontjából is csak káros következményű lehet. Mai nehéz helyzetünkben csak a tökéletes harmóniájú együttműködéssel érhetünk el valami eredményt.

— Ezenkívül szükséges állásfoglalásunkról: egyes közterhekkel szemben az egyes mestereknek is tudomást szerezni. A szakma belső ügyei mellett a gyűléseknek más közérdekű dolgok is tárgyát képezik, mint például az ipari hitel és különféle adó ügyek is. E kérdésekben csak úgy foglalkozhatunk állást, ha a szakosztály minden tagja részt vesz megbeszéléseinken. Az iparosságunk ma rengeteg problémája van s e problémák mindegyike egy eleven seb, melyen keresztül az egyes szakmák erejüket vesztik. Nehéz körülmények között egyik rétegünknek sem valami rózsás a helyzete s jól tudjuk, hogy a felmerülő problémáknak és azoknak a terheknek jó része, mely alatt napjainkban az iparosság szynylódik: momentán minden gyűlésezés és tanácskozás mellett sem orvosolható. Ezek a bajok szerves függvényei a háború és Trianon által okozott komplikált, selyos gazdasági helyzetnek. Ezek teszik ki az iparosság jelenlegi problémáinak hetven százalékát. Viszont vannak ezekkel szemben olyan bajaink, melyeket gondos és észszerű munka, együttes fellépés, együttműködés mellett kiküszöbölhetünk. Már pedig mai helyzetben

az iparosságra nézve óriási jelentőséggel bír, ha bajainak csak egy kis részétől megszabadulhat is. Ezért kell örömmel vennünk azt az egyre fokozódó érdeklődést, mely gyűléseinket kíséri s mely lehetővé teszi nagyobb eredmények elérésének reményét is.

Az elmúlt hét folyamán több szakosztály tartott népes összejövetelt.

A SZÜCS SZAKOSZTÁLY GYÜLÉSE.

Hétfőn délután tartotta gyűlését a szücsmesterek szakosztálya. Az összejövetel több fontos, szakmai érdekű dologgal foglalkozott, a tagok érdeklődése és hozzászólása mellett. A gyűlés, mely majdnem három óra hosszat tartott, több jelentékeny ügyet intézett el.

A CIPÉSZ SZAKOSZTÁLY ÖSSZEJÖVETELE.

Vasárnap délelőtt tartotta nagy érdeklődéstől kísért, rendkívül népes összejövetelét a debreceni cipésmesterek szakosztálya. A gyűlés igen sok fontos pontból állt, melyben a múlt év képét változó jelentéseken és néhány figyelemreméltó indítványon, mely a múlt tapasztalait leszűrt újítást célzott, számos fontos szakmai ügyet vetett fel, melyeknek érdemleges megvitatása a legközelebbi összejövetelek feladata lesz.

DR DICZIG ALAJOS KERESKEDELMIS ÉS IPARKAMARAI TITKÁR ELŐADÁSA A NŐI SZABÓK GYÜLÉSÉN.

Szerdán este fél 7 órai kezdettel az ipartestület tanácstermében tartotta a debreceni női szabók szakosztálya ipari körökben nagy érdeklődéssel kísért összejövetelét. Az összejövetel fő pontja dr. Diczig Alajos ipar- és kereskedelmi kamarai titkár előadása volt adóügyekről. A közérdekű és nagyfontosságú előadást a hallgatóság mindvégig a legnagyobb figyelemmel kísérte. Több szakosztályi ügy elintézése után a késő esti órákban ért véget a gyűlés. (Parvus.)

— Szalacsy Rác Imre legújabb könyve a „Magyar sors”, mely minden könyvkereskedésben kapható.

Február 9-én lesz a Katholikus Figyelő irodalmi délutánja

Bangha páter beszélni fog, Szende Ferenc énekekkel szerepel.

Bangha Béla dr. jezsuita páter rövidesen Debrecenbe érkezik s az Arany Bika dísztermében előadást tart. — Bangha páter, aki több, mint egy éve nem volt Debrecenben, a „Katholikus Figyelő” irodalmi délutánjának keretében szerepel.

A Katholikus Figyelő évről-évre rendez irodalmi estet, amelyen mindannyiszor elismerten kiváló szereplők szoktak dobogóra lépni. A Kath. Figyelő szerkesztőgárdája mutatta be a debreceni közönségnek Mécs Lászlót, a felvidéki kiváló költőpapot, aki bemutatkozása óta másodszer is szerepelt már Debrecenben, frenetikus siker mellett. Ugyancsak ezeken az irodalmi délutánokon hallhatták a debreceniek Zadravecz István ferences püspököt, Boros Alán bencés szerzetest, Lauris Lajost, a mának ünnepeit tenoristáját és még más jeleseket.

A február hó kilencediki irodalmi délutánjának is bőven van érdekessége. Szenciéjérel hat, hogy szerepelni fog Szende Ferenc, a m. kir. Operaház művésze, a kitűnő baritonista, akinek művészi pályája most van a legmagasabb ívelésben s akinek fellépése egymaga biztosítja a legteljesebb sikert.

A rendezőség szerephez juttat helyi művészeket is, ami igen helyénvaló gondolat, hiszen, — hogy egyebet ezúttal ne is említsünk, — a városi zeneiskola kiváló tanárikarának művészei mindenkor olyan abszolút szépet produkálnak, hogy az díszere válik bármilyen kiválóan összeválogatott műsornak. Ez alkalommal a Búza — Eisler, Z. Csanak, Csapó-kvartett szerepel, ami szintén sokakra bír nagy vonzóerővel.

D. Schlamadingerné, Veress Irma művészi szavalattal szerepel: Sik Sándor és Liszt Nándor verseiből interpretál néhány pompás dolgot. S. Veress Irma előadóművészetét régen túlnőtt már a műkedvelőkeretekeken s ezúttal is bizonyára remekelni fog.

Az irodalmi est fénypontja Bangha páter előadása lesz.

Az est műsorát a Szent László Dal-egylet vegyeskara foglalja stílusos keretbe. A kiváló dalárda Kollwenz Rezső karnagy dirigálásával Haydn „Teremtés” oratóriumából mutat be részleteket. Méltó kezdet és pompás záróakkord ilyen nagyszabású, ragyogó műsorhoz.

A Katholikus Figyelő irodalmi délutánja, február hó kilencedikén, vasárnap délután öt órai kezdettel lesz az Arany Bika dísztermében. Jegyek 4, 3, 2, 1 pengőért szombaton reggeltől Antalfynál és Springernél kaphatók. Pályajegyek 12, illetve 16 pengős árban a Katholikus Figyelő szerkesztőségében kaphatók, Szent A. ucca 21. szám alatt s telefon útján is lefoglalható. Telefon szám: 6-01.

DEBRECENI KALAUZ

160 oldalon, 40 képből ismerteti Debrecen városát és a Hortobágyot. — A részletes térképpel 1 P 50 fillér.

Kapható minden könyvkereskedésben.

Néhány szó a debreceni dalárdák ügyéhez

Írta: Heynke Oszkár, a Műv. „Egyetértés” Dal- és Zeneegylet tb. alelnöke.

(Harmadik, befejező közlemény.)
Bizony nem elég a kitűnő hanganyag, még a legjobb karvezetővel párosulva sem, egy énekkarnak nemcsak hangban és tudásban, de kollegális, együttes érzésben is teljesen egybe kell forrni, a szó teljes értelmében össze kell érni, hogy igazán szépet, művészt nyújthasson, ehhez pedig évek hosszú sora kell. Ez a dalárdák egyedül helyes és természetes fejlődése kezdetől fogva és szerintem ezen az alapon kell azokat tovább fejleszteni. Ehhez pedig nem okvetlenül szükségesek a magas éneklo tenoristák, sem a fenomenális egyéb hangok, egy jó és ügyes karmester az átlagos minőségű és erejű hangokból is elfogadható, csinos, mindenkit gyönyörködtető énekkart tud létrehozni, mely egy helyesen mérlegelő zsűri előtt is inkább megállja a helyét és gyakran jobb helyezést ér el, mint azok az óriási hanganyaggal rendelkező egyesületek, amelyek vezetése kevésbé szakképzett kezekben van. Természetesnek tartom, hogy minden kar csak kolyan hangterjedelmű és nehézségi darabokat válasszon és adjon elő, amelyek hangterjedelmének és képességeinek megfelelnek. A fiatalabb dalárdák rendszerint ez ellen vétnek, ami sok csalódásnak és a tagok korai elkedvetlenedésének az okozója.
Bodnár karnagy ur a dalosversenyek megszüntetését és verseny nélküli dalosünnep tartását tartja helyesnek. Kétségtelen, hogy a versenyek és azoknak többé-kevésbé kifogásolt és elkeseredést szülő eredményei rendszerint ismétlődő sötét pontok a magyar dalosügy derült egén: minden verseny után akadnak elégedetlen és lázadó egyesületek, melyek magukat mellőzve érzik és sértett önértékben az egység megbontásával, különféle konkurrens keretek megalakításával stb. fenyege-

tőznek (szerencsére a kedélyek 1—2 hónap alatt rendszerint lecsillapulnak), e, sajnos, tünetek dacára én a versenyek fenntartása mellett szavaznék, főleg azért, — mert a kitűzött versenydíjaknak mégis csak nagy vonzóerejük van és a dalárdák nagyrészt, sőt majdnem kivétel nélkül valamennyit ezeknek a díjaknak elnyerése lelkesíti és képesíti arra az óriási erkölcsi és anyagi áldozatra, ami ilyen nagy kirándu'ással jár. A legutóbbi debreceni verseny alkalmával órákat föltöttem el a városháza előtt annak szemlélésével, hogy milyen lelkesedést és kitörő örömet okozott a lent várakozó dalárdákban, ha 1—1, bár szerényebb díjat is nyerhettek. Hogy örültek, hogy ujjongtak, egymást ölelgetve-cirógatva; egyik-másik a boldog karmestert vállra emelve vitte végig a városra! És felejtve lón a sok fáradság, munka, a nagy költség (és felvett kölcsön), mindenért kárpótlást nyújtott a nyert serleg vagy babérokoszu! Én nem hiszem, hogy a díjazás nélküli dalünnepély bírna ilyen vonzóerővel a dalárdákra nézve; vajjon áldoznának-e annyit erkölcsi'eg és főleg anyagiakban (1500—2000 pengő!) azért, hogy szép énekükért vállvergetésben, vagy néhány elismerő szóban részesüljenek? Nem hiszem. Ezért a versenyzést — bár sok hátránya van — fenntartandónak vélem.
Mindezek után véleményem szerint legelső sorban is a szakképzett karmesterek számát kell a mondottan helyes országos intézkedésekkel szaporítani, hogy lehetőleg mindegyik dalárdának jusson be'ülük és valamennyire megszűnjön az a jelenlegi állapot, mely szerint mindenki, aki valamely hangszeren tűrhetően játszik, már énekkar vezetésére is alkalmasnak tartja magát (holott bizony „sok mineműségé-

van” ennek is); másodsorban, amint azt Györy Lajos daltársam is helyesen kifejtette, a dalosok számát kell szaporítani és azt elérni, hogy a műveltebb társadalmi osztályok is kivegyék részüket e hazafias és kulturális munkából, mert sajnos ezidőszert hazánkban a dalosok 90 százalékát — dicsőretükre legyen mondva — az iparosok és munkások teszik ki. A németek arányait — melyekre Györy ur hivatkozik — ugyan egyhamar nem érhetjük el, nemcsak bennünket, a dalkultúra terén jó néhány évszázaddal megelőztek, már a középkorban dalos versenyeket tartottak, amikor Magyarországon — egyéb bajaink miatt — ennek még híre sem volt: mindazáltal minden reményünk meg lehet arra nézve, hogy

eddig magára hagyott árva dalosügyünk hamarosan fel fog lendülni, annál is inkább, mivel ennek fontosságát újabb már a kultuskormány is felismerte, aminthogy ezt célozza a tervbevetett (vagy tán már létesített) ének- és zenetanárképző intézet, amely a karmester kérdés kedvező megoldását lesz hivatva eredményezni.

Ha pedig elegendő számú jó karmesterünk lesz és a művelt közönség is fokozottabb mértékben vesz részt a karéneklés gyakorlásában, akkor dalosügyünk minden mesterséges intézkedés és beavatkozás nélkül is a legtermészetesebb módon fog fejlődni és virágozni.

Adja Isten, hogy úgy legyen!
(Vége.)

Levelek

Szekerénye aljában mélyen elrejtve
Van egy kedves maha'óni kazetta,
Abban egy csomó szerelmes levélke
Egymásmögé szépen, sorjába rakva.

Tudom, hogy sokszor alkonyat idején
Előveszi leveles kazettáját,
Kinyitja picinyke zárját... míg szemén
Kítőró könny vivja bánatásátját...

Valahogy megérem én is könnyeit,
Nekem is van sok elrejtett levelem.
Bizony! Oly sokszor alkonyat idején
Előveszem őket s én is könnyezem!...

BAKSA SÁNDOR.

Valaki
Valahol
Végtelenül
Várja

az Ön arcképét.
Készíttessen egyet.

Liener

műtermében

Csapó-u. 1.

Hideg a vasláb, de meleg a szív

— Regény —

Írta: Péterfia József

(15)
Egon nem szólt semmit. Többen érkeztek hozzájuk a kollégák közül. Mindenki a bárlól beszélt. Dicsékedtek sikereikkel, hangosan, derülten vitakoztak, leánynevek hangzottak újra és újra. A tudomány ez órákban elmebetett krumplit kapálni.
Egon délután bármihez fogott, elhagyta a türelme. Bár szigorúan elhatározta magában, hogy nem megy sehova sem, hanem dolgozni fog, négy órakor mégis elkezdte kefélni elkeseredetten, hallatlan szorgalommal kabátját és kabanját. Öt óra tájban azon vette magát észre, hogy utra készen áll. Nem bírt magának többé parancsolni. A Váci-utcába ment. Meghúzódott egy kapumélyedésben, ahonnan jól láthatta a fényes forgatagot, a fel és alá sétáló elegáns hölgyek és urak, fiatalok és öregek végtelen hullámozását. Szépség és pompa vására volt ez és Egon úgy érezte magát, mint a koldus a templomajtóban. Összevetette szegényes öltözékét a prêmes bundák, elegáns ruhák sokaságával. Hirtelen harag szállta meg. Miért nincs neki olyan öltözéke, mint azoknak, miért tesz különbséget a vagyonos ember és ember között.
Egyszerre összerendezte. — Nem is látta Noémit, csak valahogy megsejtette közelségét. Még jobban behúzódott a kapumélyedésbe, hogy ne lássa a leány, ki két kisérőjének oldalán baladt el mellette. Szép, nagyon szép, — állapította meg kavargó gondolatainak mélyén Egon. — Titkon követte, jól vigyázva arra, hogy észre ne vegye. Nem volt nehéz ez a kavargó forgatagban. Lépésről-lépésre követte. Hol lemaradt tőle, hol

előresietett egészen a háta mögé, hogy halljon tőle néhány szót. — El lesett egy félmondatot, szinte beszívta magába a leány alakját, aztán kiállt a sétáló sorából, hogy az elragadott szavakon zavartalanul gyönyörködjék. Ugy volt, mint a kivert kutya, mikor az asztalról elesen néhány morzsát.

Végigcsinálta vagy háromszor ezt a játkot, aztán befordult egy mellékutca felé és dühösen rohant hazafelé. Otthon foltos tükre elé ült és komoly szemrehányásokkal illette magát:

— Hát mit akarsz tulajdonképpen Egon, — szidta a tükörből visszaverődő képmását. Meg vagy bolondulva. Elvesztetted a józan eszedet. Hát való az ilyen komédia neked, te koldusnak. Nagyon-nagy luxus neked flörtölni egy olyan nagyuri hölgygel. Tönkrek akarod magad tenni, el akarsz zuhanni. Ma egész délután nem csináltál semmit. Voltál órád adni? Nem. Dolgoztál valamit? Ugy-e nem. Tanultál valamit? Nem. Nos hát mit akarsz. Ha a kisasszony után szaladgálsz, felkopik az álland. Azt mondom józanodj ki. Elég volt egy nap ebből a komédiából...

Megmosdott jéghideg vízben. Este hozzáült könyveikhez. A mondatok kezdőbetűiben aláhuzta azokat, melyek Noémi nevét adták ki. — Hogy nem tudta magát fegyelmelni, nagyon dühös lett és beleverte fejét a falba...

Noémi talán éppen ennek az órának éppen ebben a percében habföhér ágyában azon merengett, hogy milyen hollófeke haja volt annak a fiúnak, akit Henrik a bálnban bemutatott, milyen más az, mint a többi, milyen szép, mély tüzi a szeme. A vágy végigzúgott idegein. Két kezével megfogta a kis esikpárnát, mint egy férfifejet lapos kinyújtott kacsókkal és ajkait beletemette...

Az a bolond pedig fejét kétségbeesve verte a falhoz...

VI.

Marcangoló, nehéz küzdelmet folytatott Egon a szívével. Eltűnt a munkakedve. Egy-

szerre vége lett nagy tudásvágyának. Könyveihez hozzá sem nyult és azokra a helyekre, hol korrepetiót vállalt, egymásután levelet írt, hogy hirtelen beteg lett, elnőzést kér, nem jöhet órád adni. Csaknem minden délután kiment a Váci-utcai korzóra, messziről figyelte a leányt, leste minden lépését. Különbben egész nyugodtan közelségében is mehetett volna. Kopott felöltőjében nagyon elütött attól a bál eleganciától, melyben a megismerte.

Már azt is tudta Egon, hol lakik Noémi. Esténként néha lakásáig követte. Mikor felment a leány a lépcsőkön, megfigyelte, hogy az emeleten melyik utcái szobában gyul fel a villany. Noémi szobája: állapította meg magában. Száguldva indult meg fantáziája és szeme csaknem odatapadt a fénylő ablakokra. Alig tudott megválni ezektől a kivilágított ablakoktól.

Józanabb perceiben szidta magát, hogy vén kamasz létére nem szégyell Fensterpromenádot rendezni, de ez a szégyenérzet, amelyet anyira reklamált, elrepült, amint ellepték a szerelmes vágyak.

Egy hét múlva már örvöngéssé sulyosbodott néma szenvedélye. Ha beszél a leánnyal, ha szemtől szembe áll vele, ha megfoghatja néha a kezét, akkor boldogító szerelem tölti be valóját, de így ez a szórtalan, leskelődő vágy kinozta, elvette esztét, józan gondolkodását.

Nem bírta tovább. Egy este leült és levelet írt a leánnyal. — Nem gondolt arra, hogy egy uri leánnyal nem illik első találkozás után örvöngő szerelmes levelet írni, de hisz nem is gondolt ő most semmire. Parancsoló szükség volt nála, hogy papírra vesse kintó érzéseinek nagyon halvány meghatározását. Zugott, kiáltott, parancsolt benesejében a szenvedély, elöntötte egész önjét az elsőizben érzett, egeket követelő nagy szerelem.

(Folytatása következik.)

Ki tudja még a kun Miatyánkot?

Érdekes felhívással fordult az alföldi gazdákhöz a Szegeden székelő Alföld-kutató Bizottság. Ez a bizottság, melynek élén Bibó István dr. miniszteri tanácsos, egyetemi könyvtár-igazgató áll, a magyar nép nyelvészeti társadalmi és néprajzi múltjának a kutatásával foglalkozik s gyűjt adatokat. — Adatgyűjtő munkájának szolgálatában áll a most kiadott felhívása is, amely a következő hét kérdést teszi fel:

1. Elnevez-e még az Alföldön olyan öregemberek, akik tudják a kun nyelvű Miatyánkot? Kik ezek, hol laknak, kitől tanulták és hogyan hangzik, — tudomásuk szerint — ez az imádság?

2. Minek tartja az alföldi magyar nép az őskori kőbaltát? Milyen célra használja? Miféle babonák fűződnek hozzá?

3. Szokás-e az alföldi magyar népből temetés alkalmával a már felhantolt sír körüljárása? Ha igen, ének hangja mellett, vagy anélkül?

4. Népvándorlási temetőkben olykor csonthécsüt is találni a halott feje mellett, vagy a feje alatt, sőt állítólag még ma is eltemetik a halottal azt a fésűt, amivel utóljára megfésülték. Ki tud róla, hogy az ország mely részén van még szokásban a halottnak fésűvel való temetése?

5. Ismeri-e az alföldi nép a „Kun-nalom” szót? Hol ismerik ezt és mit értenek ez alatt?

6. Ismerik-e valahol e kifejezéseket „Rád nézett a Temaranga”, „Kergesd ki a Temaringat”?

7. Mit jelent a nép nyelvében a „kupol” ige?

Kéri lapunk olvasóit, hogy e kérdésekre vonatkozó értesüléseiket akár lapunk szerkesztőségével, akár pedig — arra hivatkozva — közvetlenül a Szegedi Alföldkutató Bizottság elnökségével, (Szeged, Tudományegyetem) közölni sziveskedjenek.

A Cserkészsövetség közgyűlése

A Magyar Cserkészsövetség IX. (debreceni) kerülete folyó évi március hó 16-án tartja rendes évi közgyűlést, a Városháza közgyűlési termében, melyre ezúton hívja meg a közgyűlés tagjait a kerület vezetősége.

Dr. Rác Lajos,
m. kir. gazd. főtanácsos
kerületi elnök.
Török Tibor,
leánygimnáziumi tanár
kerületi főtitkár.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Főtitkári jelentés.
3. Vezetőtiszti jelentés.
4. Pénztárosi jelentés.
5. Számvizsgálók jelentése.
6. Indítványok.

Az indítványok a közgyűlés előtt tíz nappal bejelentendők a Cserkészsövetség Kerületi (Ref. Gimnázium).

KÁLYHÁS- ÉS FAZEKASMESTEREK FIGYELMÉBE!

Mr. pénteken este 6 órakor tartja a debreceni ipartestület kályhás- és fazekas szakosztálya tisztújító közgyűlést az ipartestület kistanácstermében.

Tekintettel az ülés fontosságára, a tagok teljes számu és pontos megjelenését ezúton kéri az elnökség, azzal a megjegyzéssel, hogy amennyiben fenti ülés határozatképes nem lenne, abban az esetben a következő ülés — a tagok számára való tekintet nélkül — határozatképes lesz. — Elnökség.

A „DEBRECZEN” szombat reggeli száma közli az egész heti teljes rádió-műsort.

Kommunista tüntetők Bécsben megrohmozták a rendőrség épületét

Bécs, január 30. A munkanélküliek a déli órákban tüntetést rendeztek, amelyben mintegy 1500—2000 ember vett részt. A tüntetők erős rendőri készültség mellett vonultak fel, miközben ezeket kiáltották:

— Éhezünk! Adjatok munkát és kenyeret!

A menet a Ringstrassen át haladt. Az egyetem előtt, amelynek bejáratánál és ablakaiból számos diák nézte

a tüntetést, a munkanélküliek fityűlni kezdtek és pfojoztak.

Bécs, január 30. Az esti lapok szerint a munkanélküliek tüntetése alkalmából, akiknek soraiban kommunisták voltak, rohamot intéztek a rendőrség épületének lépcsői ellen. A lovas rendőrség azonban visszaszorította a tüntetőket. A rendőrség néhány tüntetőt őrizetbe vett.

A pénzügyminiszter 100 millió pengős másféléves hitelt szerzett a gazdáknak

Budapest, január 30. A mezőgazdaság hitelszükségletének kielégítésére folytatott tárgyalások kedvezően alakultak, úgyhogy mintegy 100 millió pengős hitel fog a közeli időben a gazdák rendelkezésére állani. Ebben az összegben nem foglaltatik benne az a 65 millió pengő, amely a svéd kölcsön harmadik részletének leszámítolása révén rendelkezésre áll.

Már tegnap jelezte a tranzakciót a pénzügyminiszter az agrárértekezleten, ma délelőtt pedig a P. K. igazgatósági ülésén tárgyalta a kérdést. A P. K. igazgatósága Korányi Frigyes báró el-

nöklésével tartott ülést, amelyen Pleszl Ferenc vezérigazgatói üdvözölte Korányit a hágai eredmények alkalmából, mire Korányi megköszönte az üdvözlést. Az ülésen Visnya Ernő vezérigazgató kérte, hogy ezt a 100 millió pengőt a pénzügyminiszter ne az úgynevezett altruista szövetkezetek útján bocsássa a gazdák rendelkezésére, hanem használja fel erre az ország hitelszervezését és vegye igénybe elsősorban a vidéki pénzügyintézeteket és ezek útján helyezze ki a 100 millió hitelt a gazdák számára. Ilyen értelemben lépéseket tesznek.

Egy diák halálos párviadala a vadkannal

A vakmerő fiu szíjjal támatta meg a menekülő vadat, amely dühében szétronsolta a szerencsétlen gimnazistát.

Lőcseről jelentik: Egy löcsei vadászárság tegnap nagy hajtóvadászatot rendezett. A hajtas közben a görögói országút melletti erdőből hirtelen kirohant egy vadkan, amelyet eddig csak a lábán sikerült a vadászoknak megsebesíteniök.

A vad menekülni akart. A népes országút közönsége üldözőbe vette s eközben egy Fox György nevezetű VII. gimnazista, a löcsei cipserbank könyvelőjének fia érte utól elsőnek a vadat. Szíjjával szemébe csapott a lövéstől amugy is felbőszült álatnak, amire a vad felhőrdült és szembefordult az üldöző fiatalemberrel. Ez már akkor mende-

külni igyekezett, de szerencsétlenségére elesett és a vadkan rárohant. Kétségbeesett birkozás kezdődött a vad és a fiu között, amelyből a vadkan került ki győztesként. Feltépte a fiatalember mellét, felhasította hasát, kiemelte a beleit, összemarta alsó testét, úgy, hogy Fox harminc sebből vérzett, amikor az odaérkezett segítség elűzte a feldühödött vadat. Beszállították a súlyosan megsebesült gimnazistát a löcsei kórházba. Az orvosi segítség azonban hasztalan volt. A fiu a műtőasztalon, borzalmas kínok között kiszenvedett.

A szerenád adó cigányokra lőtt egy derecskei intéző

A debreceni vizsgálóbíró letartóztatta.

Derecskéről jelentik tudósítónk: Megdöbbentő eset történt tegnap Derecske községben. Egy igen ismert uradalmi intéző rálőtt a cigányokra, akik egy uri asszonynak éjjeli zenét adtak. Az eset részletei a következők:

Pacz Béla, uradalmi gazdatiszt Polonyi József házában lakott. — Ugyanebben a házban lakik egy uri asszony is, a gazdatisztnak jó ismerőse. Az elmúlt éjjel több ur nagy mulatságot rendezett az egyik vendéglőben és utána Polonyi József háza elé vonultak, és ott szerenádokat adtak.

A gazdatisztnak valami miatt nem tetszett a dolog és kiszólt az ablakon, hogy hagyják abba a zenét. A cigányok azonban nem engedelmesskedtek a felszólításnak, hanem tovább muzsikáltak. Pacz Béla ismételtén figyelmeztette őket, hogy hagyják abba a zenélést. Végre is szóból szó lett és a cigányok az intézővel összeveszték. A vita annyira elmérgesedett, hogy Pacz előkapta revolverét és a cigányokra lőtt. A golyó a primás kalapját furta keresztül, de sérülést nem okozott.

Pacz Béla ellen az esetből kifolyólag megindult a bünvádi eljárás. — Tegnap hallgatta ki a debreceni központi vizsgálóbírósgon Preinnesberger Jenő tanácselnök, központi vizsgálóbíró. A gyanúsított azzal védekezett, hogy ő nem akart senkire sem löni, csupán riasztó lövést adott le. A tanuk vallomásai után a vizsgálóbíró Pacz Béla előtt kihirdette az előzetes letartóztatásról szóló végzést.

Pacz Béla ellen az esetből kifolyólag megindult a bünvádi eljárás. — Tegnap hallgatta ki a debreceni központi vizsgálóbírósgon Preinnesberger Jenő tanácselnök, központi vizsgálóbíró. A gyanúsított azzal védekezett, hogy ő nem akart senkire sem löni, csupán riasztó lövést adott le. A tanuk vallomásai után a vizsgálóbíró Pacz Béla előtt kihirdette az előzetes letartóztatásról szóló végzést.

Mindenféle bel- és külföldi szén, koks, to'ásbriket, tüzfű és Berentei szén.

Retorta bükfűszén, kicsinyben és nagyban, házhöz szállítva is.

Gabányi Sándor utóda
Láng Miklós
Debrecen legrégebbi cérenél a legolcsóbb napiáron beszerezhető.
Csapó-utca 28. Tel. fon 4-49.

LEMONDOTT BECKER POROSZ KULTUSZMINISZTER.

Berlin, január 30. Becker dr. porosz kultuszminiszter átnyújtotta lemondási kérvényét a porosz miniszterelnöknek, aki a lemondást elfogadta.

KOMMUNISTA MERÉNYLET EGY VONAT ELLEN.

Bukarest, január 30. A galaci rendőrség a minap egy vonat ellen elkövetett merénylettel kapcsolatos vizsgálat során letartóztatta a galaci harmadik utászezred két katonáját. Az egyiknek neve Smil Lázár ismert kommunista, a másik Sanduc Juon, a prágai műegyetem hallgatója.

HÁROM JELŐLT A DÁRDAI VÁLASZTÁSON.

Budapest, január 30. A csonka dárda kerületben — amelynek mandátuma megürült, mivel képviselőjét, Mándy Samut felsőházi taggá választották és mandátumáról lemondott — február 2-án új választás lesz. Három jelölt küzd a mandátumért, Mándy Sándor, Mándy Samu fia, Kozmann Márton kisgazda, akit Patacsi Dénes támogat és dr. Schmidt Lajos ügyvéd.

Az ajánlások határideje most járt és a választási elnök értesítette a jelölteket, hogy mindhárom jelölt ajánlási ívét rendben levőnek találta és azt elfogadta. A vasárnapi választáson tehát három jelölt bocsátkozik küzdelembe. Mindhárom jelölt nem hivatalos egységspárti. Erős küzdelem várható. Valószínűleg pótválasztás lesz Mándy és Kozmann között.

Eresszések nyakára a guillottint...

Anyósgyilkos asszony kivégzése Franciaországban, középkori szokások közepette.

Páris, január 30. Az orleansi esküdtbírósg tegnap halálra ítélte egy asszonyt, aki megfojtotta anyósát, hogy megkaparintsa férje örökségét.

A gyilkos nő a bíróság előtt a legnagyobb cinizmust tanúsította. Mindénáron azt bizonygatta, hogy nem ő, hanem a férje gyilkolta meg az anyóst. Miután minden bizonyíték a nő ellen szólt, az esküdtök marasztaló ítéletet hoztak. A halálra ítélt asszonyt az ítélet középkori formulája sem rémitette meg, holott ugyanakkor még a gyengébb idegzetű férfiak is elhagyták a tárgyalótermet, mert nem tudták végighallgatni az ítélet szörnyű szövegét.

Az asszonyok kivégzéséről szóló ítélet szövege még a középkorból maradt fenn és a következőképpen szól:

— Vetköztessétek le meztelenre az asszonyi állatot, ne legyen más ruhája, mint durva gyolcskánza, tétje fel meztelen talpát a vérpádrohoz vezető ut éles kövekkel behintett földje, tükörjüket le arcát fekete fátvállal és bünnös fejét se mutassátok. Vigyétek őt nyilvános térre és mindenki lássa, — amint a vérpádra lép. Eresszések nyakára a guillottint és hulljon le feje a fűrészporba.

Zongoratulajdonosok figyelmébe.

Zongorahangolást, javítást elvállal, vidékre is Hermel József zongoraspecialista, Piac-utca 6. szám.

Dankó temetkezési vállalat

Kossuth-u. 3.
Uzletvezető: Dr. Ratkóczy János,
Telefon nappal 3-22. Éjjel 66. sz.

Faipar rt. butorüzlete Király uccán bent 4 sz. alatt van

SZINHÁZ ÉS MOZI

A Csokonai színházban magyar színesek, magyar közönségnek, magyarul játszanak.

Ma pénteken este
van a színházban a

Miss Amerika

című szenzációs revüoperett
ujdonság

bemutató előadása

Az igazi szenzációt jelentő látványos, csupa sláger, nagyszerű revü-operett, egymásután nyolc szor, február 7-ig (péntekig) bezárólag szerepel

minden este

a színház műsorán.

Vasárnap délután, mérsékelt helyárrakkal az óriási sikerű

Volga-bár

!!! Figyelem !!! Több oldalról megnyilvánult a kérelem, hogy a színházi előadások kezdete este kitolassék. A színház igazgatósága — miként minden alkalommal — így ezúttal is készséggel áll a n. c. közönség rendelkezésére, és így február 1-től, szombattól kezdve

Az esti előadások 8 órákor kezdődnek.

x Városunk leghíresebb ruhafestője és vegytisztítója, Bíró, Bikaudvar (aranyéremekkel kitüntetve).

URÁNIA
TELEFON: 92-51

Ma: fél 5 fél 7 és 9 órákor:
hangos műsor:

SINGING FOOL

beszélő, zenélő, énekelő film.

SINGING FOOL

(A. Warner 16 felvonásos beszélő filmje. Főszereplői: Al Jolson és Sonny Boy).

Két szerelmes kis madár (Arnold testvérek koncert-filmje).

A don-kozák kórusa (Ei Uchenem, Volga-Volga... stb.).

Pénztár délelőtt 11-től, délután előadás kezdete előtt 1 órával.

Az előjegyzett jegyeket délig ki kell váltani.

Előadás kezdete után a nézőtérre belépni nem lehet.

METEORBAN szombaton és vasárnap: Két napig! Világháború. Nagy világfilm. 12 felvonásban. És a kísérő műsor. Előadások szombaton: 6 és 8 órákor; vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órákor. Jegyvetélt állandóan!

Vigszínház mozgó.

Előadások ma: 6 és 8 órákor!
Vasárnap 4, 6 és 8 órákor!

Emil Jannings legújabb attrakciója:

AZ APÁK BÜNEL.

Paramount világdramája, 10 felv.

Főszereplők:

Ruth Chatterton, Barry Norton és Jean Arthur.

Megelőzi:

A BOSTONI SVIAKOK.

Paramount vigjáték, 8 felv.

Főszereplők:

Cherter Conklin, Ed Wynn és Thelma Todd.

Apolló mozgó.

Előadások ma: 6 és 8 órákor!
Vasárnap 4, 6 és 8 órákor!

Budapestet megelőzve! Kálmán Imre világhírű operettjének filmváltozata:

A CIRKUSZHERCEGNŐ.

A berlini Aafa világitrakciója, 10 felvonásban.

Főszereplők:

Harry Liedtke, Hilda Rosch, Hans Junkermann, Verebes Ernő.

Megelőzi:

A CSILLAGOS LOBOGÓ.

Warner-Bros drámája 8 felv.
A főszerepben: Monte Blue.

Uj kedvezmény. vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivételével) munkánkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

Magyar kir. Operaház Nemzeti Színház Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

Park-szálloda Budapest

szemben a keleti pályaudvar érkezési oldalával. — (Nincs kocsiköltsége.)

Galléria Báti Inglye

mindig olyan lesz, mint az uj, ha Si-monffy-utca 7. szám alatt tisztíttatja.

A leghidegebb tél száz évvel ezelőtt volt Debrecenben

A podegrás főbíró hőstette. — Amikor még fahid volt a Hortobágyi patak felett.

A tavalyi szibériai tél után az elmúlt ősz folyamán Debrecenben ismét nagy aggodással néztek a tél elé. Attól lehetett ugyanis félni, hogy 1930 télen is a —30 fok alá fog szállani a hőmérséklet hiányoszlópa.

Az aggodalom azonban, úgy látszik, alaptalannak bizonyult, mert már január legutoljára járunk, az idén még nem igen volt Debrecenben hideg. A meteorológusok jóslatai szerint a tél egyáltalán nem lesz hosszú s a tavasz hamarosan be fog köszönteni.

A mostani enyhe időjárásból kapcsolatban érdekes felemlíteni, hogy pontosan 100 évvel ezelőtt olyan ítéletidő pusztított Debrecenben és környékén, amelyen borzalmas időről nem igen tudnak a történetírók.

Ebben az időben Rakovszky Dániel volt a nemes város főbírája. Nem a legjobb egészségnek örvendett, mert csaknem állandóan gyötörte a podegra. Egyébként igen népszerű, köztiszteltetben álló ember volt, aki határozatlan akaratával és bátorsággal rendelkezett.

1830 év télen országsszerű óriási hóviharak pusztítottak. A nagy hófúvás miatt szinte nem is lehetett közlekedni a városok és a falvak között. Itt Debrecenben az uccák tele voltak ember-nagyságu hóbuckákkal s csak azok mentek ki az uccára, akiknek nagyon fontos dolguk akadt.

A debreceni gazdák előre fétek, hogy az olvadás pótolhatatlan károkat fog okozni a mezőgazdaságban. Ez tavasszal be is következett. A rengeteg hó még vastag lepellel borította a mezőket, a földeket, amikor a tavasz közeledtével beköszöntött az enyhe időjárás.

Ekkor azután végeláthatatlan tengerre változott át az egész Tiszántul. Különösen Debrecen környékén és a Hortobágyon volt nagy a víz.

Egyébként is tavasszal a Hortobágy patak rendszerint annyira megszokott áradni, hogy lehetetlenne tette a közlekedést Tiszafüred felé. Székérrel egyáltalán nem közlekedhettek s így azután a régi fahidon kellett lebonyolítani a forgalmat.

Az 1930 év tavaszán azonban az összes eddigi mértéket meghaladó víztömeg borította az Alföldet. Az amúgy is rozoga és életveszélyes fahidon teljesen lehetetlenne vált a közlekedés akár gyalog, akár szekeren.

Csak most látták a debreceniek, hogy milyen hatorul cselekedtek, amikor a 76,77 méter hosszúra tervezett hortobágyi köhid megépítését huzták-halasztották. Evek múltán, 1833-ban készült el azután véglegesen a 9 liku köhid, melynek építését Litsmann József debreceni kőművesmester vezette.

Az említett kritikus évben azonban még a fahidon kellett lebonyolítani a forgalmat. Illetve csak kellett volna, de nem lehetett, mivel az egész hidat elborította az árvíz.

Ugyanakkor történt, hogy azt a megdöbbentő hírt hozták a városba, hogy a hortobágyi malom az árvíz következtében beszakadt s 11 munkás halálos veszedelemben bent rekedt. Ha hamarosan nem segítenek rajtuk, odavesznek.

A mentési akciót maga a 68 éves főbíró, Rakovszky Dániel vette kezébe. Hiába gyötörte a podegra, hiába volt

a helyzet reménytelen, csolnakon ezer veszély közepette közelítette meg az összeomlott malmot, mely igen messze volt a várostól.

A rettenetetlen főbírónak sikerült kimenteni mind a 11 bent rekedt munkást.

A városban természetesen óriási volt az öröm, sőt a hír Bécsbe is eljutott. A vége a dolognak az lett, hogy V. Ferdinánd király aranyláncon függő érdempénzzel tüntette ki a bátor Rakovszky Dánielt.

Szerencsére ma már nem kell attól félni, hogy az árvíz ismét végigpusztítja a Tiszántult. Legfeljebb attól lehet tartani, hogy — amint már tavaly megtörtént — a fagy letarolja a gazdák reményeit. Nade az istennyila egy helyre nem szokott kétszer lecsapni s éppolyan joggal reménykedhetünk abban, hogy a két szük esztendőnek is beillő 1929 után 1930-ban végre ránk-mosolyog az Isten...

Amerika Évaja címmel kerül színre Miskolcon Kóródy Béla és Bethlen B. László operettje, melynek bemutatója — február 7-én — országos aranyú színházi eseménynek ígérkezik. A kitünő és nagy sikerűnek ígérkező operettet Sebestyén Mihály szinigazgató fővárosi gondallal, stílussal és pompával állítja ki. szerepeit pedig a vidék legjobb színészei — akiket a fővárosi közönség is jól ismeri — játszik: Timár Ilia, Neményi Lili, Szabó Gizi, Pallai Manca, Kompóthy Gyula, Bilicsi Tivadar, Gaál Sándor, Kristóff Ferenc, Harsányi Miklós és Kemény László. A bemutatón résztvesznek a fővárosi szinigazgatók és kritikusok is.

Megindult a forgalom az uj uccában

A Déri muzeummal szemben, az ujonnan épülő posta háta megett levő uccában, teljesen megindult a forgalom. Tehát aki a Mester uccai részről az Ingóságközvetítőt hamar meg akarja közelíteni, az az uj uccán jöjjön keresztül és rögtön ott találja az Ingóságközvetítő hatalmas, nagy raktárait, ahol féláron, sőt féláron alul a leghidegebb butorokat, pl. kandellábereket, mosós és mangorló-gépet, nagyon szép Sehunda cimbalmodokat, régi, kijátszott hegedűk, antik órák, ebédő- és szalonasztalok, lőszormatracok, festmények, varrógépek, székerek, hintaszékek, arany-, ezüstékszerek és minden elképzelhető ingóságok kaphatók.

üzlethelyiség

kiadó

három kirakattal, február hó 1-ére. Csapó-u. legelején. Berendezés eladó. Bővebbet

Telefon 9 17.

A NAP HIREI

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti január hó 30-án:

Egész Középeurópát és így a mi területünket is ciklonális alakulatok tartják megszállva s az állandóan beáramló meleg légtömegek borulást és csapadékot okoznak. Az eddig leesett csapadék mennyisége azonban nem éri el az 5 millimétert. Az elmúlt 24 órában — bár a hőmérséklet nem változott — lényegesen mégis annak lassu esőkkenése észlelhető. Míg ugyanis a tegnapi maximum még meghaladta az 5 C-t, a mai már nem érte el. A hőmérséklet az elmúlt éjjel súlygyert a fagypontra alá.

Egyelőre még továbbra is borult, ködös, esapadékos és enyhe idő várható, további lassu növekedéssel.

— Ismeretterjesztő előadás a Függetlenségi Körben. Február hó 2-án, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel, Törös Károly ref. igazgató-tanító tart előadást a Függetlenségi Körben: „Ujítások az oktatásügy terén” címmel. Belépődíj nincs. Minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség.

— Dr. Lenc Géza előadása az Isptályi templomban. Vasárnap, február hó másodikán, délután öt óra-
kor vallásos estély keretében, dr. Lenc Géza „Jézus születéséről” tart előadást az újabb kutatások alapján. Rövid tartalom: Hogyan kell Jézusnak az életet tanulmányozni? Jézus születése, mint egyik legnehezebb kérdés. Az evangéliumi források. Miért hallgatnak a többi irók? Jézus külső bizonyossága. Egyéb bizonyosságok, hogy Jézus csodás születésének hite kezdetől fogva meg volt. Miért volt szükség a csodás születésre Lukács szerint? A hit bizonyossága, hogy ő szent, az Istennel való kiengesztelődés és új életviszony létrehozója volt. A hit bizonyossága, hogy ő születésében Isten fia az o romolhatlanságra teremtett kijelentése volt, kinek születése összhangban áll feltámadásával. — A halgatók heyesen teszik, ha újtestamentumot hoznak magukkal.

— Izraelita istentisztelet a Deák Ferenc uccai templomban. Voéró szombatján: Pénteken este négy óra huszonöt perckor, szombaton reggel egynegyednyolc órakor, délelőtt fél-tizenegy órakor, délután fél-négy és szombat kimenetele öt óra tíz perckor. A Káposinás uccai templomban szombaton reggel háromnegyed hét és este négy óra ötven perckor.

x Már látható „Miss Debreceen” művészi koronája a Mandel cipőüzlet kirakatában.

— Rendkívüli érdeklődés Fehér Artur szavaló előadása iránt. Szombaton, február hó elsején, félhét órakor kezdődik a zsidó reálgimnázium irodalmi délutánja, amely iránt talán a szokottnál is nagyobb érdeklődés mutatkozik. Természetes is, hiszen ezúttal lesz először alkalma a debreceni közönségnek Fehér Arturt hallani, ezt az országos-nevű szavalóművészt, aki imponáló megjelenésével, érces, tömör erejű hangjával már évek óta egyik legkedveltebb előadója a fővárosi irodalmi és vallásos estélyeknek s aki az utóbbi hetekben valóságos diadalmenetben járta be az ország nagyobb hitközségeit, nagy-szerű művészetével mindenütt lelkesedést kelteve a zsidó költészet iránt. Az irodalmi délutánt ezúttal is dr. Kádos Albert igazgató fogja megnyitni s a műsorba művészi értékű zene-szám is lesz beillesztve, a reálgimn. kamarazeneegyüttesének 2 klasszikus zenedarabot fog játszani. Az előadás az izr. hitközség tanácstermében lesz.

FIGYELEM!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy vendéglői üzemet kibővítettem és azt február hó elsején szombaton este dísznótoros vacsorával egybekötve megnyitóm. Midőn a n. é. közönség szives pártfogását kérem ajánlom elsőrendű konyhám, valamint Kecskemét és Gyöngyös vidéki uradalmi fajboraimat.

Borárok:

1 liter kitünő zamatu kecskeméti új zöldszőlvi	1.20 P
1 liter kecskeméti ó-rizling	1.60 P
1 liter kecskeméti nemes kadarka	2. — P
1 liter gyöngyösi szemelt kadarka, édes	2.40 P
1 liter gyöngyösi szemelt rizling, édeskés	2.40 P
1 liter hegyaljai, édes	3.50 P

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Minden este szurok Farkas Kálmán és zenekara hangversenyez. Hetenként hétfőn, szombaton és vasárnap reggel 5-kor záróra.

Kemény János, Kispipa vendéglős.

F. GYELEM!

Budapesten megszökött a Debrecenben elfogott szélhámos

Megírta a „Debrecen”, hogy a debreceni rendőrség elfogta

Jakab Sándor b.-pesti honvédet, aki különböző bűncselekmények elkövetése után Debrecenbe szökött és itt éppen akkor fogták el a detektívek, amikor a

Budapesten lopott ruhákat árusította.

A debreceni rendőrség az elfogott szélhámost átadta a debreceni katonai

állomásparancsnokságának, amely viszont intézkedett, hogy Jakab Sándort szállítsák Budapestre. Jakab Sándort fel is vitték Budapestre és az ottani állomásparancsnokság bekísértette a Margit körüti katonai fogházba. Jakab Sándor azonban nem az az ember, aki egykönnyen hagyja magát és a fogházba kísérés közben

megszökött. Most újból elrendelték az országos körözését.

A hajduszoboszlói gyujtogatón és közveszélyes örült

A debreceni törvényszék elmeógyintézetbe utalta.

Egy törvényszéki tárgyalás kapcsán a multkoriban már hirt adunk K. Tóth János hajduszoboszlói gazdálkodó bünpöréről. K. Tóth János a mult év december 24-én felgyujtotta feleségének házát. A nádtetőt egy gyufával felgyujtotta akkor, mikor felesége, Káta Ferenc, Káta Ferencné és Szabó Gábor bent tartózkodtak. Ezek remülten szaladtak ki. Sikoltásukra előrohantak a szomszédok, akik nagynehezen eloltották a tüzet.

K. Tóth János ellen megindult a bünvádi eljárás. A vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte, majd gyujtogatással vádolva, a debreceni törvényszék elé került. Itt azzal védekezett, hogy ő a kérdéses alkalom-

kor ivott és olyankor öntudatlan állapotában nem tudja, hogy mit cselekszik. Dr. Aczél Jenő védőügyvéd indítványozta a vádolt elmeállapotának megvizsgálását, amit a bíróság el is rendelt.

K. Tóth János elmeállapotát dr. Benedek László és dr. Horváth Artur törvényszéki orvosszakértők vizsgálták meg. Ennek eredményeképpen közölték a törvényszékkel, hogy K. Tóth János idült alkoholist, aki — ha iszik — ön- és közveszélyes örült. Ennek az elmeszakértői véleménynek alapján a törvényszék K. Tóth Jánost szabadlábra helyezte, de rövidesen beutalják egy elmeógyintézetbe.

— Pénzügyi Tisztviselők Kuglójaja február hó elsején, félhét órakor, vaslasztmányi ülést tart, utána társasvacsora. Elnökség.

— A régi debreceni céhek életéről, erről a kiválóan érdekfeszítő témáról lesz szó a Csapó uccai egyházrész harmadik közművelődési estélyén, vasárnap, február hó másodikán, este 8 órakor. Az előadást a tanítóképző-intézet tudós tanára, a közismert kiváló előadó, dr. Bartha Károly fogja tartani, aki az egyházrésznek egyik legbuzgóbb tanácsosa is. Rendkívül magas színvonalu művészi számok fogják szokás szerint berekeszteni az előadást, köztük az egyházrész kibővült vegyeskarának a szereplése, Forray István tanár avatott vezése alatt. A szép estélyre belépődíj nincs. Színhely a Szappanos ucca 16. szám alatti gyülekezeti otthon.

— Meglopták a piacon. Spitzer Hermanné, József kir. herceg ucca 50 szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a Csapó uccai piacon kilopta a zsebéből a pénztárcáját, amelyben 15 pengő volt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Feltörték egy gyümölcsraktárt. Csizmadia Mihályné gyümölcskereskedő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a Csapó u. 19. szám alatt levő ház udvarán levő pinceraktárának léckerítését feltörte és onnan nagyobb mennyiségű déli-gyümölcsöt elvitt. A nyomozás megindult.

— Még éjjeli szekrényt is loptak. — Molnár Julia, járásbírósi kezelő, feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a Timár ucca 26. szám alatti lakásának folyosójáról egy éjjeli szekrényt ellopott. A nyomozás megindult.

— Sok a besurranó tolvaj Debrecenben. Pelei László szövőmester, Darabos ucca 41. szám alatti lakos, feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a nyitva felejtett ajtón bement a lakásba s onnan a nyitott ruhaszekrényből egy drapp férfiöltönyt, egy drapp férfi felöltőt és egy nikkelt „Doxa” zsebrót, hosszú arany női láncsal együtt ellopott. — A rendőrség megindította a nyomozást.

x A Görbe Éjszak szépségkirálynőjének remek fejdíszét az „Anny” katalozalon készítette.

A debreceni turista osztály köréből

A Magyar Turista Egyesület debreceni osztályának tagjait, a kik tagdíjukat már befizették — tisztelettel felkérem, hogy az igazolványok kiállításához szükséges fényképeket minél előbb adják be Springer József titkárhoz (Piac-utca 38.) Fényképek hiányában nem fogom tudni az igazolványokat kiállítani és kiosztani február 9-iki összejövetelünkön. — Pénztáros.

A debreceni osztály a következő átiratot kapta a Magyar Turista Egyesület nyírségi osztályától:

A Magyar Turista Egyesület Debreceni Osztályának!

Nagy örömmel vettük szives értesítéseket megalakulásotokról. Midőn szivből üdvözölünk, mint fiatalabb testvért, a Mindenható áldását kérjük a Ti munkálkodásotokra.

Kettős szerepük van a magyar turistáknak: egyrészt a természet szeretetére rászoktatni az embereket, másrészt az irredenta gondolatot ébren tartani. Örülünk hogy ebben a munkánkban mi ilyen értékes segítő társat kaptunk s midőn mi a legnagyobb készséggel felajánljuk a jövőben szolgáltatunkat, arra kérünk benneteket hogy Ti is támogassatok bennünket, hogy így egyesült erővel dolgozzunk végecélnk, Nagymagyarország érdekében.

A februárius 9-iki összejövetel alkalmával, ha csak módunkban lesz — valaki képviselni fogja a Nyírségi Osztályt.

Nyiregyháza, 1930 januárius 28.

Meleg turista üdvözléssel

Maura Károly alelnök,

Margócsy Emil titkár.

— A debreceni borbélyok borotválási és fésülési versenye, február hó másodikán. A debreceni borbélyok február hó másodikán, vasárnap este rendkívül érdekes versenyt rendeznek a Munkásokon nagytermében. Külföldi és budapesti mintára Debrecenben egy borotválási és fésülési versenyt tartanak. A győztes az lesz, aki legalább egy perccel belül meg tudja borotválni a jelentkezőt, illetve a legszébb frizurát csinálja. Erre az érdekes versenyre a debreceni borbély-és fodrászok körében már hetekkel ezelőtt megkezdtek a tréninget és hírek szerint a borotválás terén szenzációs rekordidőket értek el. A verseny iránt természetesen óriási az érdeklődés.

— Egy szemfüles tolvaj elvitte a megkoppasztott kappant. Tóth Zsuzsanna, Bethlen ucca 44. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, ismeretlen tettes ellen, aki a konyhaszatra letett két koppasztott kappant elvitte, míg ő egy pillanatra bement a lakásba. A furfangos kappantolvajt keresi a rendőrség.

— Meglopták a vonaton. Hegedüs Imre, hajduszoboszlói, cífraháti lakos Debrecenből Budapestre akart utazni. Amikor felszállt a vonatra, akkor vette észre, hogy a kabátja zsebéből kilopták a pénztárcáját, amelyben 130 pengő és különböző iratok voltak. — Hegedüs feljelentésére a nyomozás megindult.

x Trafikosok, debreceni képeslapok graveur és eredeti fényképfelvételek, leltári áron, tizenégy napig csak viszonteladók részére, helvi képeslapok graveur 100 darab 450 fillér, eredeti fényképfelvétel 100 darab 8 pengő, Springer József papír- és fényképezési szaküzletében.

Közérdekű levelek

SZÁLLÍTSÁK LE
AZ ÜZLETBÉREKET.

Debrecen sz. kir. város jog- és pénzügyi bizottsága javaslatot tett az üzleti bérszerződéseknél megvizsgálására és mint bírlék, 30-40 százalékkal le is fogják szállítani az üzlethelyiségek bérét.

Nagyon helyes volna, ha ezen humánus, szociális gondolkodást, amellyel a város tanácsa járt elő jó példával, átvennék az egyházak, Kereskedelmi Iparkamara, Kereskedő-Társulat, az összes bankok, társadalmi egyesületek és végül az összes debreceni háztulajdonosok, kiknek házaikban üzlethelyiségek vannak, addig, amíg nem válik még jobban katasztrófálissá és amíg még nem késő, mert ma már alig van kereskedő, akinek az üzleti bére a mai időkben ne volna túl magas ahhoz képest, ahogyan az meglelt állapotba 1927 évben, illetve amikor a szerződés kötött.

Ha jó gondolom, minden háztulajdonosnak saját érdeke, hogy házaiban lévő helyiségeket olyan összegért adja ki, hogy azt a bérlő meg is tudja fizetni és az megfizethető lehet.

Látni lehet a Fő uccán 6-8 hónap óta lezárt redőnyöket, csak azért, mert a háztulajdonos még azon összegért szeretné kiadni a helyiséget, ahogyan 1927. évben, holott ezen összeget megfizetni senkinek sem lehet, legfeljebb csak igérni tudja.

Példa mindezekre a város több részében látható lezárt redőnyök. Ha a helyzet nem javul, akkor nem azt kell megismerni, hogy hány üzlet van bezárva, hanem, hogy hány tud még nyitva tartani a Piac, Kossuth, Szent Anna, Csapó, Kálvin-tér, Hatvan és a többi utcákon és akkor adnak a helyiséget olcsóbban a tulajdonosok, de sajnos nem tesz kinek. Ezért az a háztulajdonos, kinek bérlője kellő megokolással bérleszállítást kér, az engedjen, mert az jár jól, aki megértő, engedékeny és nem az, aki azt mondja, hogy inkább legyen lezárt, de még sem azom olcsóbban.

Legyen példa mindenkinek a városi tanács jó példája és segítsen embertársain az a tulajdonos, akinek a bérlő nehéz helyzetben házbérengeménnyel fordul a rá következő házbérenegyedben.

Kiváló tisztelettel:
Üzletbérlő.

Kik kaptak építési engedélyt januárban

Január hóban a polgármester a műszakiügyosztály javaslata alapján a következő építési engedélyeket adta ki:

Beznák Aladárné, ép. Sárkány Péter kőm., Magos György-tér — (told.) 3 szoba, konyha, folyosó, előszoba, kamra, fürdőszoba.

Csiszár János, ép. Szilóma János kőm., Bégányi-u. — 3 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 előszoba, 1 fürdőszoba.

Bihari István, ép. Szikszai Péter kőm., Monostorpályi-ut 48. — (told.) mosókonyha, kamra.

Erdő Mihály, ép. Maruczinecz Mihály kőm., Békessy Béla-u. 311. — szoba, konyha, kamra.

Bódi László, ép. Toldi Gábor kőm., Nyulás 239. — (told.) előtér.

Varga Lajos, ép. Maruczinecz Mihály kőm., Bálint pap-u. 2. — szoba, konyha, kamra.

x A „Debreceni Kalauz” száz oldalos negyven képből ismertető Debrecen városát és a Hortobágyot. Ára részletes térképpel együtt 1 pengő 50 fill. Kapható minden könyvkereskedésben

Titokzatos rablótámadás
a Boldogfalva uccán

Egy ismeretlen férfi megtámadott egy eselédleányt, majd a segélykiáltásokra társával együtt elmenekült. — Széleskörű nyomozás folyik a támadók után.

Titokzatos támadás történt tegnap este hat és hét óra között, a Boldogfalva ucca 26. szám alatt. — Zagyvay Benedek, MÁV főtiszt lakásán. — D. Nagy Eszter eselédleány, aki Zagyvayéknál lakik, este felé egyedül maradt a lakásban. Házimunkát végzett, amikor beállított egy „munkaskülsőjű” ember. Az idegen Zagyvay főtiszt után érdeklődött, de amikor D. Nagy Eszter azt felelte, hogy senki nincs rajta kívül idehaza, az ismeretlen férfi hirtelen nekigrotyt a leánynak és fojtogatni kezdte.

A megtámadott eselédleány a hirtelen támadásra elszédült, de egy pillanat alatt visszanyerte önmagát és sikoltozva igyekezett a fojtogató kezek közül kiszabadulni. — Összeszedte minden erejét és nagynehezen sikerült is magát kiszaba-

ditania. A segélykiáltásra a szomszédokból átszaladt az ott lakó Pál Antal, de a támadó megsejtette, hogy meglephetik és hirtelen elmenekült. A megtámadott D. Nagy Eszter annyira megijedt, hogy még személyleírását sem tudott adni a támadójáról.

Pál Antal D. Nagy Eszterrel együtt kirohant az uccára, de ott már senkit sem láttak. Gyermekek játszódtak az uccán, akik elmondották, hogy amíg a támadó benn volt a lakásban, addig egy másik ember kint maradt a kapuban és a mikor a támadó kijött a házból, ketten együtt futva elmenekültek a Barna uccán át a Hunyadi ucca felé.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a vakmerő támadók kézrekerítésére.

A debreceni törvényszék egy évi börtönre ítélte az „iskolák rémét”

Mikroszkóptól a gumiarábikumig mindent lopott az elzüllött fiú.

Elvetemült csirkefogó került tegnap a debreceni törvényszék elé. Egy fiatal-korú fiú, akiről nemrégiben megemlékeztünk, ő volt az, aki megszökött az aszóni javítóintézetből és azután végigfosztotta a debreceni iskolákat. Mindent ott hagyott egy edulát ezzel a felírással: „Itt járt a fehér apacs, az iskolák réme!” Es csakugyan réme volt az iskoláknak, mert egész sorát fosztotta végig a cserkész-otthonoknak és iskoláknak, anélkül, hogy sikerült volna leleplezni. De végre is mostohaapja jelentette fel és így került a rendőrség kezére.

A tegnapi főtárgyaláson teljes egészében feltárult a fiú bűnlajstroma. Az aszóni javítóintézetben a múlt év karácsonyán ünnepélyt rendeztek a alkalmi színpad elkészítését a fiura bízták, aki régebben asztalosinas volt. A munka közben a fiú fűrészelés ürügye alatt kiszökött az udvarra és innen a kerítésen átmászva megszökött.

Budapesten a Némethi-féle polgári iskolában kezdte meg működését. Innen egy börtöndől vitt el magával, — amely tele volt cserkészfelszerelésekkel. A holmit a zálogházban értékesítette, kiadva magát egy megszorult cserkésznek. Hamarosan azonban újra megszorult pénz dolgában, mert Aszónról nem hozott mást magával, mint egy pengőt és 8 darab összelopott kenyert. Ekkor pár napig egy cukorügyvőnk után cipelte a kollektóját és ezen 45 pengőt keresett.

A főváros azonban úgy látszik nem tetszett neki és ezért egy teherautóra ülve Hajdusoboszára utazott. Innen begyalogolt Debrecenbe és itt „munkához” látott. Először a Burgundia uccai cserkészotthonba tört be. Átkulcs segítségével könnyen bejutott, de a zsákmány nagyon gyenge volt. Mindössze egy bélyegzőt tudott elvinni.

Nagyobb eredménnyel dolgozott már a Kereskedő-Társulat polgári fiúiskolájában, ahol felfeszítette az íróasztal fiókját és onnan 60 pengőt emelt ki. Ugyanazon éjjel a nyitott ablakon keresztül bemászott Erdei Gábor lakásába és onnan mindentféle ruhaneműt és apróbb ékszereket vitt el. Sőt ellopta az ablakba hűlni kitétt huslevessel telt fazekat is.

Következett a zsidó gimnázium. Ide szombaton délelben tört be, tudva, hogy akkor ott nem tartanak előadást. De innen csak egymikroszkópot tudott elvinni, ennek is kiszedte az üvegjét, míg a csövet elhajította. Betört a róm. kath. elemibe és onnan egy köteg kúcsot és ceruzavégeket vitt el. Vitéz Nagy Béla-

tól ruhaneműt, míg a Révész Bálint cserkészcsapat otthonából térképet és egy bumerángot lopott.

Annyira mániákus tolvaj volt, hogy mikor az Erzsébet uccai cserkész-otthonban nem talált egyebet, hát egy gumiarábikummal telt üveget vágott zsebre. Mindezeket a holmit a debreceni zálogházban értékesítette. Végre is a zálogházban gyanús lett a dolog és telefonáltak a rendőrségre. A csirkefogó azonban megneszelle a dolgot és elszökött. Pár nap múlva azonban mostohaapja feljelentésére mégis csak kézrekerült.

A tegnapi törvényszéki főtárgyaláson a vádlott fiú töredelmes beismerő vallomást tett. Szép sorjában elmondta, hogy követte el a lopásokat. A tanúk és a sértettek is megerősítették előadását. Meghallgatta a bíróság az aszóni javítóintézet jelenlévő képviselőjét is, aki kijelentette, hogy a vádlott az intézetben jól viselte magát, különösebb panasz nem merült fel ellene.

A perbeszédnek elhangzása után Jan-kovich elnök kihirdette az ítéletet: a törvényszék több rendbeli betöréses lopásban mondta ki a fiatal-korut bűnösnek és egyévi fogházra ítélte. A büntetés kitöltése után még utólagos javító nevelésre fogják utasítani. Az ítéletet egy a kir. ügyész, mint a vádlott és védője tudomásul vették, így az jogerőre emelkedett.

— Az Iparos Ifjúság Önképzőkörének kultúrdélutánja. A Debreceni Iparos Ifjúság Önképzőköre, szokásos vasárnapos kultúrdélutánját impozáns keretek között tartja meg az Iparoskör dísztermében, február hó 2-án, délután négy órakor. Az Iparos Ifjúság Önképzőköre azt a ragaszkodást és szeretetet, amellyel a nagyközönség minden egyes alkalommal elhalmozza a kultúrdélután szereplőit és rendezőit, egy igazán nagy értékű, s szinte ünnepi jellegű műsor összeállításával halálja meg. Ez a sikeresnek ígérkező kultúrdélután összesség az Iparos Ifjúság Önképzőköre harmadik éves fennállásának széles keretek között megtartott ünnepelésével. A meglepetésnek szánt kultúrdélután kiváló közreműködői közül kiemeljük dr. Ferenczy Gyula egyetemi tanár előadását, Szűcs Lászlót, a Csokonai Színház közkedvelt énekes bonvivánját és Baja Mihály költőpapot, aki legújabb verseiből fog felolvasni. — Részletes műsor a legközelebbi számokban. — Az Elnökség.

Eladó vagy kiadó

a Hechtmann-féle Miklós ucca 49. számú igen nagyterű ház szép úri lakással, istállóval, raktárral, Mindenféle ipari és kereskedelmi üzemenk alkalmas. Értekezni dr. Bruck ügyvédnél, Piac u. 59. sz.

Fehértől Dániel

tem. vállalkozó, klinikai szállító, Dégenfeld-tér 4. sz. Telefon: 11-85. temetési:

Fehér Péter életének negyedik haván elhunyt. Temetése folyó hó 31-én, délelőtt 10 órakor lesz a Kossuth uccai temetőháztól a református egyház szertartása szerint, a Kossuth uccai temetőbe.

Czehik Irénke, életének második évében elhunyt. Temetése folyó hó 31-én, délelőtt 11 órakor lesz a Város uccai temetőháztól a ref. egyház szertartása szerint a Város uccai temetőbe.

— A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületének táncmulatsága. Az idei táncmulatságunkat február hó elsején, este kilenc órai kezdettel a Gambrinus étterem termében rendezzük és kérjük az érdeklődőket, hogy akinek meghívónk nem jutott volna birtokukba, meghívásunkat ezúton fogadják el. A pénztárnál való tömörülés elkerülése végett ajánljuk a jegyek előre való megváltását. Belépőjegyek kaphatók a Springer József könyvkereskedésben és este a pénztárnál. A rendezőség.

x Tavasz dívatlapok megérkeztek: Legújabb divat, Divat, Record, Elite, Star, Stella, Jardin, Costüm lapok sbb Kiválasztásra házhoz küldjük. Telefon szám 612. szám. Antalfy József könyvkereskedése, Szent Anna és Varga ucca sarok.

x Bartalis tánciskolájában, február hó negyedikén, új táncanfolyam kezdődik. Szépen táncolni Bartalinnál tanul.

x A Debreceni Iparos Ifjúság Önképzőköre, február hó elsején, szombaton este, félkilenc órai kezdettel nagyszabású ünnepi műsoros műkedvelői előadást rendez, az Iparoskör dísztermében. Előadásra kerül Frimmer Pál „Egynapi forgalom” c. színdarabja. Előadás után tánc.

— Halálhíradás. Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálhíradást jelentették be: Fehér Péter ref. négyhónapos, Rákóczi ucca 13. szám.

— Eljegyzések. Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő eljegyzéseket jelentették be: Bordás József—Bojtor Margit, Besenyey József—Király Ilona, Nagy Sándor—Bagi Mária, Poszel Márton—Csorba Margit, Katz Mihály—Katz Irén, Kozák István—Kovács Eszter, Paschkesz Chaskel—Rosenberg Irén, Vértesi Lajos—Veres Erzsébet.

— Születések. — Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: Balku Mihály bentes, leány Piroška, Orbán Mihály fékező, fiú János, — Berecz Lajos timár, fiú Lajos, — Balla Kálmán tanító, leány Ilona.

Weisz kelemes

Arany János-u. 7. fest, tiszt. Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

x Kerékpár-, kocsis- és szekér névtáblát szállít: Paulo vésnök, Batthyányi ucca 22. szám.

Kedvezményes utazás a mezőgazdasági kiállításra. A kereskedelmiügyi miniszterium az OMGE kérésére a március hó 20-25. napjain tartandó mezőgazdasági kiállítás és vásár megtekintésére felutazó közönség részére 50 százalékos kedvezményt biztosított a m. kir. államasutakon és az annak kezelésében levő helyi érdekű vasutakon. Ugyanezt a kedvezményt megadta a Szege-Csanádi Vasut. Megadták továbbá ezt az utazási kedvezményt a hazai dunahajózási vállalatok. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány kiállítását az OMGE mezőgazdasági kiállítás rendezőbizottságától (Budapest, IX., Köztelek ucca 8. szám) kell kérni, de beszerezhető ezek az igazolványok a mezőgazdasági kamarák, gazdasági egyesületek, gazdakörök szervezetek útján is. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a Budapestre utazásra március 14-től 24-ig, a visszautazásra március 20-tól március 31-ig érvényes és használható; bármelyik kocsiosztályban feljogosít az 50 százalékos kedvezményre. A külföldi látogatók részére a szomszéd államok vasutai szintén jelentős utazási kedvezményeket engedélyeztek. A külügyminiszterium pedig lehetővé tette, hogy vízum nélkül léphessék át a határt és a vízumot utólagosan, a kiállítás színhelyén egyhármadra mérsékelt díjért szerezhessék meg, kezeleti költség felszámítása nélkül.

Tévedésből agyonszúrta a házigazdát. Zalaegerszegről jelentik: A múlt év novemberében a hadacsontyitómási búcsú alkalmából Szöllösi Gábor Kisköröshegyen lakó huszonhétéves földműves, vacsorára hívta meg Sarkanti és Szombathelyi földműveseket. Sarkanti és Szombathelyi öszszeszólkáltak, mire a házigazda szét akarta választani őket és azt tanácsolta Sarkantinak, hogy menjen hazra. Sarkanti látszólag megfogadta a tanácsot és el is indult, de hirtelen megállt az ajtóban, majd így szólt: „Hát akkor jó éjszakát!” Ezután előrántotta zsebkését és markolatig döfte a házigazda mellébe, aki összeesett és rövidesen meghalt. A zalaegerszegi törvényszéknek Sarkanti azzal védekezett, hogy ő nem Szöllösi, hanem Szombathelyit akarta megszúrni, de a lámpa gyér fényénél nem látott jól. A törvényszék szándékos emberölésbűnietéért tizenötévi fegyházra és tízévi hivatalvesztésre ítélte. A vádlott föllebezett.

Kisvárdán gázolt egy debreceni autó. Súlyos szerencsétlenség történt hétfőn délelőtt Kisvárdán. Weisz Jenő kilencéves kisvárdai gyermek, amint az uccán át akart szaladni a Debreceni Fűszerkereskedelmi Rt. autójá alá került, amely a gyermek testén súlyos sérüléseket okozott. A szerencsétlen gyermeket a soffőr felvette és beszállította a kisvárdai kórházba, ahol az orvosok megállapították, hogy a sérülései súlyosak ugyan, de nem életveszélyesek. — Az autógázolás ügyében a vizsgálat folyik.

Számlabélyegek átírása. A pénzügyminiszter közölte a Kereskedelmi és Iparkamarával, hogy a számlabélyegek átírásánál átmenetileg szabályosnak ismerendő el akkor is, ha a kereskedőnek a számla keletét is tartalmazó cégpecsétjével olyan módon van felülbélyegezve, hogy a pecsét a bélyegről a számla papírosára is átterjed. A rendeletben nyomatékosan felhívja a kamara figyelmét arra, hogy figyelmeztesse az érdekeltet, hogy a számlailletéket pontosan röjék le, mert a jövőben a pénzügyi hatóságok egészben rendszeresebb ellenőrzést fognak gyakorolni.

Működnek a baromfitolvajok. Köszter József vendéglős, Kandia u 17. szám alatti lakos, feljelentést tett a rendőrségen, ismeretlen tettesek ellen, akik az udvarából egy pulykát és 31 darab tyúkot elloptak. A nyomozás folyik.

Elsőrendű vízből kotrott beton és vasbeton céljaira kiválóan alkalmas

kavicsot és kvarchomokot

prima osztályozásban is szállít kedvező áron:

Kavicsárusító R. T., Budapest, VIII., Baross-u. 77.

Telefon: József 442-46, József 325-53. Azonnal kérjen árajánlatot.

Gazdaság - ipar - kereskedelem

Ierményfőzsde

A csikágói gabonatőzsdéről 2 centes árhanyatást jelentettek. Ennek hatása alatt nálunk is lanyhán indult az üzlet annak ellenére, hogy Liverpoolból a megnyitáskor egynegyed, záratkor önyolcad penny árjavulást jelentettek. A helyi piac is lanyhulásra hajlott, mert a készáru piac az árukínálat még jobban megnövekedett és különösen a Budapestre tárolt készleteket kínálták eladásra.

Az exportforgalom szünetelése következtében azonban a malmok nagy tartózkodást tanúsítottak s így az árak megfelelően lemorzsolódtak. A készáru piacok lanyhasága a határidőüzleti forgalomban is erős kínálatot vont maga után, úgy, hogy itt a készáru árvesztéségen túlmenő áresések következtek be. A buza márciusra 46, májusra 40, októberre 14 fillérrel esett vissza.

A rozs vesztesége még nagyobb volt, márciusra 53, májusra 44 fillérrel zárult alacsonyabban, mint tegnap. A tengeri irányzata is lanyha, májusra 15, júliusra 22 fillér volt a vesztesége. Kivétel volt a tranzit tengeri, amely az általános irányzattal szemben lényegesen nyereséggel zárult. A készáru piacon buzából 60 vagonat meghaladó készlet cserélt gazdát, úgyhogy a mai forgalomban 10-24 vagonos tételek is szerepeltek.

A buza ára 30 fillérrel esett a tegnapi zárlat alá. A rozs forgalma jelentéktelen volt, ára 20-30 fillérrel esett. A takarmány piacon csak árpából és zabból volt üzlet. Az irányzat itt is lanyha. A tengeri ár üzletkötés nélkül 20 fillérrel lemorzsolódott. A másodrendű zab ára 15-25 fillérrel csökkent. A magpiac üzlettelen, a lisztárak nem változtak.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Magyar buza márciusra 23.65-23.42 (23.44), májusra 24.56-24.32 (24.36), októberre 23.76-23.62 (23.67).

Magyar rozs márciusra 14.05-13.70 (13.69), májusra 14.90-14.45 (14.45), októberre 16.08-15.70 (15.69).

Tengeri májusra 14.55-14.45 (14.48), júliusra 15.10-15.05 (15.09).

Tranzit tengeri májusra 13.83 (13.85).

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza 77 kg 24.35-24.65, 78 kg 24.65-24.85, 79 kg 24.95-25.20, 80 kg 25.15-25.35, tiszai 23.90-24.15, 24.10-24.35, 24.35-24.55, 24.45-24.65, fejemgyei 23.40-23.65, 23.65-23.85, 23.95-24.10, 24.00-24.25, pestgyei 23.50-23.75, 23.75-23.95, 24.00-24.20, 24.10-24.35, bácskai 23.50-23.80, 23.75-24.00, 24.00-24.25, 24.10-24.40.

Pestvidéki rozs 13.30-13.50, egyéb rozs 13.30-13.50, takarmányárpa I. 15.80-16.50, takarmányárpa II. 15.30-15.75, felsőmagyarországi sörárpa 28.00-20.00, köles 11.00-12.50, repce 52.00-53.00, tiszai tengeri 13.20-13.30, egyéb tengeri 13.10-13.20, zab I. 14.30-15.00, zab II. 13.10-13.50.

korpa 9.80-10.00, lucernamag 135-150, lóheremag arankás 74-83.

PESTI ÁLLATVÁSÁROK.

A pesti állatvásárra felhajtottak 921 darab vágómarhát. Árak: Ökör legjobb 102-116, kivételes 128-133, közepes 80-98, gyengébb 60-78, bikák legjobb 102-110, kivételes 112-114, közepes 90-100, gyengébb 70-88, tehén legjobb 94-108, kivételes 114, közepes 62-90, gyengébb 50-60, bivaly 56-60, növendékmarha 64-96, kicsontozni való 36-50 fillér. A vásár rendkívül lanyhán indult, később azonban külföld-részéről és konzerv célokra történt vásárlások folytán az irányzat megjavult és a vásár mindvégig barátságos üzletemet mellett folyt le. Az árak a legtöbb esetben változatlanok maradtak.

A ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 2900 darab sertést. Árak kg-ként élőszulyban könnyű sertés 142-152, közepes 152-156, nehéz sertés 156-158 fillér. A vásár irányzata vonatott volt.

Istállótrágya eladása a 6. honvéd táborig tüzérsztály laktanyában.

A kereskedelmi és iparkamara értesíti érdekeltiségét, hogy a m. kir. 6. honvéd táborig tüzérsztály laktanyájában összegyűlemelt istállótrágya 1930. évi március hó 1-től, 1931. évi február hó 28-ig terjedő időre, 1 (egy) év tartamára nyilvános árverésen, a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Az árverés folyó évi február hó 7-én, 10 órakor, a tüzérsztály gazdasági hivatala kirendeltségének helyiségében lesz megtartva.

Esetleg még szükséges tudnivalók naponta 9 h-tól 13 h-ig, a fenti gazdasági hivatalban megtudhatók.

TANONCTARTÓ IPAROSOK FIGYELMÉBE!

Az iparostanonciskola igazgatósága a mai napon megküldötte hozzánk a december hóban mulasztott tanoncok kimutatását.

Felhívjuk tehát azokat a tagjainkat, akik tanoncokat tartanak, hogy a kimutatást — saját érdekükben — testületünk hivatalában a hivatalos órák alatt tekintsék meg, amennyiben a mulasztásokat — természetesen kellően indokolt esetben — 8 napig az iskola igazgatóságánál igazolni lehet. — Ipartestület.

FELHÍVÁS AZ IPAROSOKHOZ!

Köztudomású dolog ugyan, hogy a segéd munkábalépésétől számított 14 napon belül a munkaadók segédek munkakönyvét az Ipartestületnél bejelenteni kötelesek, azonban a kereskedelmiügyi miniszteriumnak egy, konkrét esethől kifolyólag hozott határozata alapján ismételt felkéri az Ipartestület tagjait, hogy alkalmazottaik munkakönyvét szíveskedjenek soronkívül átadni és az esetleges hiányokat pótolni.

Kézimunka anyagok

Gobelin, kel m, perzsa, festve és előhúvza nagyválasztékban az ujonnan nyílt

Kézimunka szaküzletben, Kossuth-utca 2.

mert a rendelet értelmében a jövőben — késői bejelentés esetén — a kihágási eljárást megindítani köteles lesz. A munkakönyvek minden hétköznapon délelőtt 12 óráig jelenthetők be. Ipartestület.

SPORTHIREK

A DKASE

értesíti játékosait, hogy péntek este a tornateremben és vasárnap d. e. 10 órakor az ügetőteri pályán nagy tréninget tartunk. Pontos megjelenést kérünk. — Elnökség.

FELHÍVÁS.

Felkérem a Működgyári TL azon játékosait és p. tagjait, akik a csapatot továbbra is támogatni óhajtják, hogy ma este fél 8 órakor a Varga-féle Margitpark vendéglőben okvetlenül jelenjenek meg. — Intéző.

HIRDETMEY.

Debrecen sz. kir. város városi adóhivatala közhírré teszi, hogy az 1900. évi XVI. tc. 8. paragrafusá alanián járó Országos Gazdasági Munkáspénztárt illető hozzájárulási díj, valamint a megállapított díjnyélék 1930. évi kivétési lajstroma 1930 február 3-tól február 10-ével bezárólag a városi adóhivatal 5. számú szobájában (VII. kerület) 8 napig közszemlére van kitéve. Érdeklét munkaadók a közszemle idején, a hivatalos órák alatt, délelőtt 8-2 óráig, a lajstromot megtekinthetik. A kivétel elleni felszólalások a közszemle letelte után, 15 nap alatt, a városi adóhivatalnál írásban adandók be.

Egyben felhívja a városi adóhivatal a gazdasági eszéléd munkaadókat, hogy a hozzájárulási díjakat folyó évi április 1-ig, a jogkövetkezmények terhe mellett fizessék be; a eszélédváltozást 15 nap alatt jelentseék be.

Debrecen, 1930 január 29.

Városi Adóhivatal.

China vasbor

vérszegénység néli és étvágytalan-ságnál különben bevált házi szer.

Félliteres üveg 2.50 P.

Kapható: a készítő

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszertárában.

Színház mellett.

Sp. autó- és traktor olaj,

tiszta könnyűbenzin kiváló m nőségben

Magyar Fanto Művek

R.-T.

tisztántuli kirendeltségénél

Ferenc József-ut 42. sz.

Telefon 7-77 és 10-99.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

"Jóbarátság" jellegű levél van a kiadóba. Kérem átvenni. 1815

Állást kereső nők

Kezdő
gyors- és gépirónó, — aki könyvelni is tanult, állást keres. — Pénztárhoz is elmenne. Megkeresést "Szorgalmas" jellegűre a kiadóba kér. 1799

Állást kereső férfiak

Úgyes
megbízható, tisztességes 16 éves fiú ajánlkozik itt a városba hónapokra, fejti is tud azonnal. Lehel uca, Újkert 24. sz. Iklódi Imre. x

Egy
megbízható 29 éves, nőilen soffior állást keres febr. 1-ére. Cím a kiadóban. 1790

Gépezés-kertész
egybe, uradalomba v. gazdasághoz azonnali be lépésre állást keres. — Felházi Elemér, Hajdu szoboszló, Kossuth u. 113. sz. 1784

Fiatal
budapesti borbélysegéd, ki női haját is vág, állást keres. — Cím a kiadóban. 1810

Betöltendő állás férfiak részére

Szobainas
hosszabb bizonyítvánnyal felvétetik. — Szent Anna u. 7. 1822

Házmeztárs
febr. 1-ére felfogadok. Felesége takarításért díjaztatik. Hatvan u. 4b sz. 1783

Kocsis
szikvizvárhoz febr. elsőjére felvétetik. Nyil-ucca 24. 1781

Fiatal
borbély segédét felvesszék azonnal belépésre. Kolozsvár, Nyulastelep Bőszörményi út. 1707

Betöltendő állás nők részére

Mindenes leány.
ki vilkselni tud, felvétetik. Piac uca 71. sz. első emelet. 1819

Bejárónő
lehet fiatal leány. — azonnal elhelyezkedhet. Divatárúház, Csapó uca 26. 1825

Egy tisztességes
szobaleány elsőjére felvétetik. Miklós uca 19. szám. 1833

Bejárónő
keresek. Jelentkezni lehet József kir. herceg uca 35. szám, második emelet. jobbra. 1774

Bejárónő
jó bizonyítvánnyal — felvétetik. Acél fogtechnikus. Piac u. 46. Jelentkezés délelőtt. 1807

Mindenes

bentlakó asszonyt és mindenestől bejáró asszonyt elsőjére felvesszék, Szent Anna uca 14. szám, első emelet. 1832

Egyszerű

leány mosdai munkára felvétetik. Simonffy uca 55. 1805

Egy

előkelő külföldi gyár elkölje terjesztésére — magas jutalékkal agilis jómérgelensé in-telligens hölgyeket keres. — Jelentkezés Szent Anna u. 32. — Laszk. 1683

Úgyes

mindenes leány felvétetik 1-ére. Hatvan u. 17. Káldor. 1785

Elelmiszer és ital

Finom

házi káposzta 18 fillér, Nagyban külön ár. — Zsalkónál, Batthyány-és Szentanna sarok. 1309

Zamatos

6-bor, 68-tól 1.20-ig, egri veres, tokaji, furmint borok raklára, Glüek, Magoss György-tér 19. szám, Bab libamáj, fehér és színes, legolcsóbban. 22-a—24

Sajattermésű

újlétai 6-boraim 80 fillérről árusítom. — Arany János uca 19. szám. 18-a

Ajánlat

Akácia

Hasábfák mázsánként P 3.30, aprítva P 3.60, akác dorongia P 3.10. Akácfa tavalai ősi vágású, I. osztályú. — Hazaszállítva mázsánként 20 fillérről drágább. Csak míg a készlet tart! Fakereskedelmi Vállalat, Hadházi u 4. szám. A közkórház mögött. Telefon 13-01.

Porosz-, salgótarjáni szén. — Hazai, alacsony, berentei szenek. 1

Takarmányrépa

mázsánként házhoz szállítva 1 pengő, helyben 80 fillér. Krügerburgonya 4 pengő, tengeriszár holdszámra 10 pengőért kapható a városi szikvái gazdaságban. Telefon 2-97. 16-a—31

Patkányt, egeret, poloskát, svábhogarat, azonnal kiűzhet, biztonságos, speciális módszerrel. Egyetlen kísérlet meggyőzi a vásárlót. Nagyön olcsón kapható Stern festéküzletben. Piac uca 10. (Bikával szemben)

Leírás

és szokszorosítási munkák azonnal elkészülnek Remington Irodágy Rt. fiókja, Piac u 58. sz. 2a

Olesó

házikoszt, négyfogásos ebéd hatvan fillér, vacsora negyven fillér, Kölcsei uca 16. 1657

Paplant

varrni házhoz megyek. Szilágyiné, Bihari u. 4. 1736

Olesóért

jó házikoszt adok. — Cím a kiadóban. 1705

Ablakok,

jobbkitelűek és egyszerűbbek, továbbá melegítő ablakok teljesen készen kaphatók Nagyvárad, volt Szív u. 14. 1712

Porosszén

m-ként 7.50 pengő. Kiváló hazai szén m-ként 3.40 pengő. Az árak hazaszállítva értendőek. Rosenfeld Kálmán, Sallérom uca 12. szám. Telefon 6-74. 23-a—24

Nikkelez.

ezüstöz, minden színre galvanizál. Földvári Széchenyi uca 55. sz. 1812

Jó házikoszt

kapható, Vigkedvű Mihály uca 34. 1645

Diák étterem

kút uca 62. Ebéd, naponta leves, főzelék pecsenye, tézta 80 fillér, vacsora 40 fillér. Válogatott társaság. 14-a—14

Amerikai hölgyfodrász manikűr szalon, Piac uca 61. szám, felemelt. — Ondolálás, hajvágás, arcápolás. — Vasárnap este kilenc óráig nyitva. Legutánoyabb árak. 1826

Jó házikoszt,

egy-két úr részére és kihordásra is kapható. Darabos (Rothenere) uca 1. szám, első em. 1826

Betétekre

magas kamatot ad, — kölcsönöket folyósít — házakra, földekre. Gazdák Bankja, Kossuth u. 1814

Cipő-

és csizmaszükségletét rendkívül olcsó árban csakis Nagynál szerezheti be. Hunyadi u. 18. szám. 1824

Jelmezruhák

kikölcsönözhetőek „Enny divatszalonba. — Piac u. 79. földszint. 1802

Estélyruhák

egészen újak, olcsó alkalmi áron eladó. — Szentanna bérház II. 2. ajtó. 1777

Jó

házikoszt 1-2 úriember részére. Kihordásra is. aDarabos u. 1. I. emelet 1768

Kereslet

Találtatott egy rövidszőrű, barna, fehér-foltos, valószínűleg német-lemgő vizsla. Igazolt tulajdonosa átveheti Magos György tér 1. szám alatt, Fehér Mihálynál. x

Kiadó lakás

Főúri
gyönyörű 5, 4, 3. és 2 szobás uccai, egy fenyveskertre néző lakások májusra kiadók. Mindenki úgy lakik, mintha saját házában lakna. Péterfia 48. sz. 1786

Uccai
nagy szoba udvari szobával kiadó. Csapó uca 90. 1791

Kiadó
a Bőszörményi-út 13. sz. ház részben vagy egészen. Bővebbet dr. Brunner Lajosnál. — Csapó uca 22. sz. a. 1788

Egy szoba,
konyha kiadó, Domb u 18. szám. 1831

Kiadó
2 szoba, konyha. — Bethlen uca 46. 1813

Pincészoza
és konyha házaspárnak kiadó. Garay u. 25. sz. 1823

Kiadó
egy szoba, padlás és fűskamara. Szent Anna uca 36. 1812

Piac u. 4.
alatt kiadó 1 szoba., előszoba, konyha, — földszinten. Cím a kiadóban. 1801

Szoba,
konyha, speiz, angol-klozett, fűskamara, — külön padlásból álló modern lakás azonnal kiadó magános úrnők, úrnak házaspárnak igen alkalmas. — Parkirozott, napsugáras udvar. Lorántffy uca 13. 1808

4, 3, 2 szobás,
modern lakások és modern irodahelyiségek bére'hetők május 1-re a főúri Svetits-palotában. Értekezés Svetits-inaéti igazgatónál. — Szent Anna u. 28. sz. 1808

Kétszobás,
modern lakás febr. elsőjére kiadó. Fűvészkert u. 12. 1663

Két szoba,
konyha, mellékhelyiség azonnalra kiadó. — Csapó u. 103. 1628

Kiadó
újjonnan épült szoba — konyha, spájz azonnal. Homok u. 127. 1742

Csinosan
butorozott szoba kiadó elsőjére, esetleg konyha használattal. Csonkai uca 34. szám, keresztépület. 1740

Butorozott szoba

Uccai
kétágyas tiszta szoba, ellátással is kiadó. — Miklós uca 25. 1479

Egy
különbejárattú szép butorozott szoba kiadó. Kálvin-tér 5. 1803

Uccai
butorozott szoba kiadó. Darabos uca 9. 1797

Butorozott
szoba, esetleg ellátással olcsón azonnal — kiadó. — Nagyesapó. Malomköz 3. 1779

Butorozott
szoba kiadó központon, Simonffy uca II. földszint 2. 1789

Butorozott
szoba kiadó. Teleki u. 24. sz. 1798

Butorozott
kisebb szoba kiadó. — Meszena uca 21. 1787

Különbejárattú
butorozott szoba azonnal kiadó. Vigkedvű — Mihály u. 5. 1749

Különbejárattú
előszobás uccai butorozott szoba kiadó. Széchenyi kert, Eröss Lajos u. 6. 1724

Egy
tisztességes fiatal ember kvártélyra felvétetik. — Beresényi u. 37. szám. 1731

Tiszta,
csinosan butorozott szoba kiadó, Szent Anna uca 32. szám. 1829

Butorozott szoba,
kiadó, konyhával is, olcsón, Kölcsey uca 15. szám alatt. 1828

Kiadó
különbejárattú napfényes uccai butorozott szoba, ellátással is, — Eötvös uca 48-b. 1827

Egy, vagy két
butorozott szoba, ellátással, vagy anélkül kiadó, Piac uca 19. sz. második emelet, folyosó végén. 1800

Lépcsőházi
szép butorozott szoba olcsón kiadó, Hatvan uca 6. szám, első em. harmadik ajtó. 1836

Csinosan
butorozott különbejárattú butorozott szoba, 1-2 személy részére kiadó, Boesky-tér 12. szám. 1835

Különbejárattú
butorozott szoba újjonnan rendezve, padlás, esetleg konyhával is kiadó, Péterfia uca 54. szám alatt. 1834

Különbejárattú
csinosan butorozott — szoba kiadó, esetleg teljes ellátással. Széchenyi u. 31. Első keresztépület. 1817

Különbejárattú
uccai butorozott szoba azonnal kiadó. Darabos u. 42. 1816

Egy
kvártélyos azonnal felvétetik. Kossuth u. 55. sz. 1794

Csinosan
butorozott szobához — társat keresek. Kigyó uca 27. 1806

Különbejárattú
uccai butorozott szoba azonnal kiadó. Wesselényi uca 119. 1809

Különbejárattú
butorozott tiszta szoba azonnal kiadó. — Szent Anna uca 64. Keresztépület balra. 1806

Hatvan
uca 35., I. emelet balra elegáns butorozott szoba fürdőszobával kiadó. 1804

Butorozott
szoba kiadó. Piac u. 58., II. lépcső. II. emelet 29. 1796

Központon
butorozott szobák kiadó, Kálvin-tér három szám. Értekezhetni lehet a házban ügyvéd nélkül. 1775

Uccai
butorozott száraz, — napfényes szoba kiadó. Mester uca 31. — 1795

Üzlet, műhely, raktár

Fodrászüzlet.
forgalmas helyen olcsón eladó. Cím a kiadóban. 1811

Kiadó
üzlethelyiség irodának, műhelynek is alkalmas Szent Anna 22. szám alatt. 1402

A város
központjában szép üzlethelyiség kiadó. A berendezés eladó. Címeket „Berendezés” jellegűre a kiadóba kérem. 154

Forgalmas
fűszerüzlet átadó. — Cím a kiadóban. 1694

Nagyközségben,
egyedül álló jó meneteli borbély üzlet, olcsó üzlethérrrel, vezetés hiányt miatt, minden elfogadható áron azonnal eladó. Mayer borbély Ó-fehért. 1234

Kiadó
üzlethelyiség, műhely is alkalmas, esetleg raktárral, Szent Anna uca 41. szám. 1760

Eladó ingóság

Szép orosz
női-jelmez, eladó, fejjel együtt. Szilágyi né. Perces uca 9. 1821

Száz új hasábfák
s nagyobb mennyiségű szerszámfa eladó, egy félben, vagy kevesebb mennyiségben is. Értekezhetni lehet a Szent Anna vaskereskedésben. 1805

Eladó ház
Cegléd uca 9. számú ház 3000 pengő lakbért-jövedelme van, beköltözhető lakással. 1671

Eladó
Boldogkert, Csóka u 15. számú ház, 1300 négyzetméter gyümölcsös kerttel, Cegléd uca 9. 1672

Eladó
újjonnan épült családi-ház, azonnal beköltözhető lakásokkal, Homok uca 127. 1743

Eladó föld
Házhelynek való telek eladó, Csigekertben. Értekezhetni lehet Teleki uca 63. sz. alatt. 1340

Eladó
Csapókert, Báthory u. 2. szám alatt saroktelken 4 ház hely, vagy — egészben is. Ceglédi u. 9. sz. 1669

Házhelynek való
szép telek, gyümölcsös és szőlővel berakva, a Gvermekmenhely közelében eladó. Értekezhetni lehet Domahidy uca 3. szám. x